

KELTIÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyed évre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon egy évre 60, fél évre 25, negyed évre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz elárutító kioszkjaiban.

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP
XXI. ÉVFOLYAM. — 2. SZÁM.
Felelős szerkesztő: Szász Endre.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj, Baron L. Popa. 5. szám. Telefon: 15-08. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek se küld vissza és nem is őrzi meg a szerkesztőség.

Öfelsége ujévi beszédében kijelentette, hogy a románység életjoga nem jelenti mások elnyomását

Vaida cáfolja, hogy Maniuval együttműködésről tárgyalna, Codreanu áhírnék mondja, hogy pártja ne venne részt a választásokon — Titulescu belépett a nemzeti-parasztpártba

KISEBBSÉGI OSZTÁLYT ÁLLITNAK FEL A MINISZTERELNÖKSÉGEN

(Bucuresti, január 3.) Az ujév alkalmából a kormány tagjai ujévi üdvözlésre jelentek meg Öfelsége II. Károly király előtt. Goga Octavian miniszterelnök üdvözlő beszédében a kormány tagjainak hódolatát tolmácsolta az uralkodó előtt. Programunk legfőbb pontja — mondotta a miniszterelnök — az Öfelsége iránti hűség. Hiszünk a koronában, mint állam; létünk legfőbb kezességében, hiszünk ragyogásában, mint ennek a nemzetnek dicsőségében. Teljes hódolattal fogjuk tehát védeni a koronát abban a tudatban, hogy a román nép történelmi küldetését teljesíti. A román nép szíve ma itt dobog a királyi palotában. Éljen a király!

Öfelsége a következő beszédben válaszolt a miniszterelnök szavaira:

— Mélyen meghatottak azok a meleg és szép szavak, amelyekkel a kormány és az egész ország nevében az ujév első napján üdvözölték. Abban az erőfeszítésben, amelyet minden pillanatban nemzetem haladásáért és fejlődéséért teszek, ezek a mélyen átértett jó kívánságok értékes indítványok lesznek, hogy ugyanazzal a szeretettel és kitartással folytassam a megkezdett munkát. Önök ezen a napon még nem állíthatják fel munkájuk mérlegét és nem mondhatnak többet, mint amit mondtatok. Örülök, hogy kormányom a meghatározottabban azon az egyenes vonalon akar haladni, amelynek irányítója a mai idők szelleme. Ez a szellem mindenekelőtt a román nemzet megerősítését követeli, mindenki testzésére, mert, amint mondotta, ez a szellem nem támadó, hanem az igazság szelleme. Ez a szellem egyrészt a nemzet mély szeretete, másrészt a teljes méltányosság szelleme a többiek számára. Népünknek joga van az élethez, de történelmünk folyamán megmutattuk azt, hogy nálunk az élethez való jog nem jelenti mások elnyomását. Hívó nép vagyunk és mindig türelmes nép voltunk.

Az Uralkodó rádióbeszéde

Az új év első perceiben II. Károly király a bucarestii rádióon keresztül szótartott intézett az ország népéhez. A rádió bemondójának szavai után kűrtharsogás hangzott fel, majd

Öfelsége mondotta el következő beszédét:

— Ezekben a pillanatokban, amikor az új esztendő kezdetét vessz, első gondolatom népem felé fordul, amelynek meleg szívével nyugalmat, fejlődést és boldogságot kívánok.

Az uralkodó ezután az ország konszolidálásáról és fejlődéséről beszélt, majd így folytatta:

— Ez a fejlődés azonban nemcsak a vezetőket, hanem az egész nép javát szolgálja. A szoros együttműködés a király, a kormány és a nemzet között biztosítja az újabb erőteljes fejlődésnek. Bármilyen nehéznek is tűnjék a jelen, hitet kell merítenünk a múltból és nem szabad megfellekednünk annak az ősi mondanak igazságáról, hogy „a román nép nem vész el”. A múltból merített hittel, bizalommal és reménységgel eltelve tekintünk a jövőbe. Egy nép, amely élni akar, az élni fog, ha bízék a jövőjében és a közös eszmék, célkitűzések, ideálok által uralkodójával összeforrvva küzd a nemzet javáért. Egy régebbi kijelentésemet idézem. Azt mondtam, hogy népem öröme, az én örömöm, népem fájdalma az én fájdalom és én törőlvéseim az én törőlvéseim. Ezekben a pillanatokban, amikor új élet kezdődik a románység számára, ez a kijelentésem fokozott mértékben érvényes. Nem feledkezem meg hadseregéről sem, amely iránt megújítom a szeretet és a bizalom érzését. Különös szeretettel fordulok az ifjúság és a gyermekek felé, akiket a románység megerősítésének eszméjében nevelnek. Az ujév első napján a bizalom és a remény fűti át lelkeiket és átjárja szeretettel fordulok a városok és falvak minden lakójára, az öregek és fiatalok felé. A régi román községekkel fordulok népemhez: „La multi ani! Éljen a román nép!”

Az uralkodó beszéde után a rádióban felhangzott a királyhimnusz.

Csak kivételes esetben neveznek ki kormánybiztosokat

Több bucarestii lap azt a hírt közölte, hogy a kormány az összes magánvállalatokhoz kormánybiztosokat nevez ki a nemzeti munkavédelmi törvény betartásának ellenőrzésére. A hírrel kapcsolatban Gigurtu miniszter a következőket mondotta:

— A hír nem felel meg a valóságnak. A kormánynak nincs szándékában kormánybiztosokat kinevezni az összes vállalatokhoz, hanem csak oda, ahol nyilvánvaló rosszakaratot lát a nemzeti munkavédelmi törvény alkalmazásában.

A miniszter a „Timpul” című lap munkatársának ezenkívül a következőt mondotta: „Minisztériumom hatáskörében semmi sem fog önkényes intézkedésekkel történni. A hatalommal való visszaélés elszigetelt eseteket, amelyeket expanzív természetű egyének követnének el, kérem hozzák tudomásomra. Az ilyeneket az egész kormány helyteleníti és azokat erőteljesen meg fogja torolni.”

Ismét megjelenik az „Adeverul” és „Dimineața”

Ismeretes, hogy a kormány betiltotta az Adeverul, Dimineața és Lupta című lapokat. A Neamul Românesc, Iorga professzor lapjának értesülése szerint az Adeverul és a Dimineața című lapok teljesen új újságírói gárda szerkesztésében építő nemzeti szellemmel január 10-től kezdve újra megjelennek. A lapok főszerkesztője Cesar Petrescu, a kiváló román író lesz.

Vaida: „Maniutól egy világ választ el!”

Hétfőn a román front. Vaida pártja, központi klubhelyiségében a párt megyei szervezetének vezetői értekezletet tartottak s ezen Vaida hosszabb beszédet mondott. Röviden vázolta a politikai válság lefolyását, majd indokolta a liberálisokkal kötött választási egyezményt s végül hangoztatta, hogy pártja a jelenlegi kormánnyal szemben a jóakaratu várakozás álláspontjára helyezkedik. Ezt a jóakaratu várakozást indokolja a három bucaresti lap betiltása és az utleveles idegenek kiutasítása. Most, mondotta Vaida, amikor annyi kísértésnek vagyunk kitéve, amikor prefektuságokat, polgármestereket, sőt minisztériumokat kínálnak fel, eljött az idő arra, hogy megmutassuk együttműködésünk erejét. Vaida ezután tiltakozott pártja ellenfeleinek intrikái ellen s a leghatározottabban cáfolta azt a hírt, hogy D. R. Icanutescu, a nemzeti kereszténypártba iratkozott volna át, vagy ő ki akarna békülni Maniuval. Hangoztatta, hogy Maniutól egy világ választja el és ennek bizonyítására felolvasta Maniu egy levelét. A román front — mondotta — továbbra is változatlanul az előző politikai és monarchiku elvek alapján áll. Programjának egy részét a liberálisok, más részét a jelenlegi kormány sajátította ki.

Esetleg már március előtt meglesz a választás

A bucarestii lapok az új választások idejére vonatkozólag különböző híreket közölnek. A Timpul úgy tudja, hogy az új választásokat esetleg már március előtt megtartják, hogy ne zavarják a márciusban már meginduló mezeti munkát. Más lapok március első napjaira gondolják az új választások megtartását.

Codreanu pártja részvesz a választásokon

Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy a „mindent a hazáért” párt nem fog részt venni az új választásokon. A Buna Vestire megállapítja, hogy Corneliu Codreanu a leghatározottabban megcáfolta ezt a hírt s egyúttal telefonutasítást küldött pártja vezetőihez, hogy azok ellen a lapok ellen, amelyek a hírt közölték, indítsanak eljárást.

Tárgyalások Brătianu Dinu és Brătianu Gheorghe között

A liberális párt és Brătianu Gheorghe pártja között a hírek szerint újból tárgyalások indultak meg a gheorghistáknak a liberálisokhoz való visszatérése ügyében. A napokban Brătianu Dinu és Brătianu Gheorghe ezzel kapcsolatban megbeszélést tartanak.

Híre jár annak, hogy Franasovici volt belügyminiszter kilép a liberális pártból. A párt központi állandó bizottságát egyébként Brătianu Dinu lakására január 10-re összehívták.

Titulescu belépett a nemzeti-parasztpártba

Az Universul viszont azt jelenti, hogy Titulescu Sankt Moritzból levelet küldött Maniunak s közölte, hogy „mint egyszerű katona, feltételek nélkül” — belép a nemzeti-parasztpártba. Maniu azonnal rendkívüli megleghangu táviratban válaszolt. Titulescunál együtt belépett a pártba Pavel Radulescu, a volt külügyi államtitkár és Nenisor, Titulescu magán-titkára.

Kisebbségi igazgatóság a miniszterelnökségben

A Timpul című lap szerint jól értesült körökben híre jár annak, hogy a miniszterelnökség mellett kisebbségi igazgatóságot állítanak fel. Ennek az új hivatalnak két osztálya lenne, az egyik a német, a másik a magyar kisebbség részére. A német osztály élére Rudolf Brandschot neveznék ki.

Betiltottak két zsidó lapot

A „Tempo” jelentése szerint a „Cernowitzer Morgenblatt” és az ugyancsak cernowitzi „Allgemeine Zeitung” című lapokat megszüntették.

Mussolini megleghangu távirata Gogahoz

Goga miniszterelnök kormányralapése alkalmával táviratot küldött Mussolinij olasz miniszterelnöknek. A táviratra a Duce rendkívüli megleghangu táviratban válaszolt. Örömmel üdvözlöm, mondja a távirat, a két ország viszonya tekintetében kifejezésre juttatott jó szándékot és kiteljesít, nekem is az az óhajom, hogy ezeket a kapcsolatokat az őszinte és szívélyes barátság szelleme hassa át. Mussolini utalt a románság, római származására és arra, hogy a két állam baráti kapcsolatát sok időszerű tényező is kívánatosá teszi.

Göring Bucuresztbe látogat

A francia lapok berlini hírforrásokra hivatkozva, azt a hírt közlik, hogy Göring porosz miniszterelnök egy repülőraj élén közelről átgatást tesz Bucuresztben.

Minden előkészület meg történt a budapesti háromtalalmi értekezlet meg tartására

(Bécs, január 3.) Sokszor volt már szó róla a lapokban, hogy január hónapban a római jegyzőkönyveket aláíró államok, Olaszország, Magyarország és Ausztria külügyminiszterei találkoznak fogadják Budapesten. Az európai politikai világ fókuszott érdeklődéssel tekint a budapesti háromtalalmi értekezlet elé. Az a körülmény, — írják a bécsi lapok, — hogy az új román kormány nyíltan programjának vallja az Olaszországhoz való közeledést, szükségessé teszi, hogy az olasz, osztrák és magyar államférfiak beható figyelmet szenteljenek a budapesti találkozáson ennek az új helyzetnek. A budapesti lapok szerint osztrák körök a dunavölgyi államok kibékülése mellett szállanak ísmét sikra, ami magával hozza, hogy a Csehszlovákiával való kapcsolatok kérdése is szóba kerüljön. Illetékes bécsi körökben tévesnek minősítik azt a hírt, hogy Schuschnigg osztrák kancellár a hivatalos találkozó előtt érkezik Budapestre. Ugy tudják, hogy Schmidt osztrák külügyminiszter és Hornbostel rendkívüli követ, meghatalmazott miniszter valóban már január 9-én Budapesten lesznek és előzetes megbeszéléseket folytatnak a magyar politikussal.

Jöjjön velünk a százéves

GYILKOSTÓHOZ!

Január 23—31-ig

Jubiláris téli sporthét

Páratlan attrakció:

Románia férfi- és női műkorcsolyázó bajnoksága a Gyilkostó jegén.

Gyakorlott szököknek naponként turák szakavatott vezetőikkel, kezdőszökök számára külön tréner rödi, sí-jöring, lovas szánkó, minden este tánczene

Részvételi díj Kolozsvártól Kolozsvárig mindösszel 1955 — lej

(Ink' uzive vasuti jegyek, 25 kilométeres szánut oda-vissza Gyergyószentmiklóstól a Gyilkostóig, kétlovas szánakon, teljes ellátás 7 napon át na onként háromszori étkezéssel, a legjobb panziókban, fűtéssel és vil gitással, ingyenes korcsolyapálya használat, belépőjegy Románia műkorcsolyázó bajnoki versenyére, kezdők számára díjtalan sítréner, összes borralalók, polgyász-szállás stb.)

Jelentkezés lapunk kiadóhivatalában!
Jelentkezési határidő: január 17.

Teljes felmorzsolódás fenyegeti a köztársasági haderőket a terrueli szakaszon

Újén napján vonultak be a nemzetiek a visszafoglalt Terruelbe — Reiteren hiegeben folytatják a nemzetiek az előnyomulást

(Páris, január 3.) A csaknem három hétig tartó terrueli ütközet a spanyol nemzetiek és köztársaságiak között, végül is a nemzeti csapatok javára eldőlt. A terrueli nemzeti védők felmentésére küldött hadseregnek hosszú és kegyetlen harcok után sikerült megtörnie a köztársaságiak ellenállását és Terruel városát újén napján visszafoglalták. A nemzetiek már eltakarították a romokat és rövidesen helyreáll a vasuti közlekedés Saragossa irányában. Terruel visszafoglalása után a nemzetiek a csikorgó hidegben tovább folytatták előnyomulásukat. Harevonaluk bal-szárnnya alig talál ellenállásra. A köztársaságiak ezen a szárnyon csaknem teljesen felmorzsolódtak. A nemzetiek hadvezetősége igyekszik a köztársasági csapatokat bekeríteni. A hadműveleteket nagyon megnehezíti az erős hóesés. A helyenként közel egyméteres hóréteg teljesen megbénította a harci kocikat a sűrű hóhullásban a repülőgépek sem fejthetik ki teljes tevékenységüket. Sok katona megfagyott. A köztársaságiak utolsó kiépített védelmi vonalát tízenöt ezer ember védelmezi a nemzetiek három hadtestével szemben.

Hendaye jelentés szerint, egy hárommotoros spanyol repülőgép Hendaye közelében át akart repülni a francia határon. A repülőgépelhárító ágyuk tüzelése visszatérésre kényszerítette a gépet. Londonból a barcelonai kormány hívására hétfőn reggel kilenc munkáspárti képviselő utazott el a köztársasági Spanyolországba az ottani viszonyok tanulmányozására. A spanyol nemzeti lapok közlése szerint, az elmúlt évben a nemzetiek 533 köztársasági repülőgépet lőttek le.

Angol újságírók tragédiája

(Salamanca, január 3.) A Terruel környékén dúló harcoknak több külföldi újságíró is áldozatul esett.

Az újságírók öt gépkocsiról a nemzetiek támadását figyelték s amikor az autók Gaude falu mellett, Terruelből mintegy tíz kilométernyire a köztársasági tüzérég zárótüzébe kerültek. Egy gránát az első gépkocsi mellett hullott le s az

autót a szó szoros értelmében darabokra tépte.

A gépkocsisor megtorpant s az újságírók az eltalált kocsihoz siettek. Megdőbbsen fedezték fel, hogy a gránát a kocsiában ülők között borzalmas pusztítást végzett. Johnston, a „New York Weekly” tudósítója ugyyszólván a felismerhetetlenségig összeroncsolódott. Mellette Sheehans Richardnak, a „Reuter” iroda tudósítójának életelen alakja hevert. Neil Edwardot, az „Associated Press” munkatársát, balcsipőjén sebesítette meg végzetesen a gránát, Philby Haret, a „Times” tudósítója pedig a fején szenvedett súlyos sebeket.

A külföldi újságírók életük kockázatásával szállították a halottakat és sebesülteket Saragossába. Utközben újabb gránát robbant a közelükben s az öt nemzeti katonát temetett el.

Saragossai jelentés szerint, Neil amerikai újságíró anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, szintén kiszendvedt a kórházban.

— Bezárult Gross Károly nagysikerű képkijállítás. Gross Károly, a kitűnő tordai festőművész, aki mintegy hetven akvarell-festményéből tárlatot rendezett a Minervatermében, december 24-én zárta be nagysikerű képkijállítását. A tárlat nagy erkölcsi és anyagi sikerrel zárult, amennyiben a közönség nagy tömegekben látogatta és több mint húszonöt festmény gazdát is cserélt. A kitűnő tordai festőművész legközelebbi kiállítását Bucuresztben, vagy Cernautiban rendezi meg, Kolozsvárra csak körülbelül egy-két év múlva kerül vissza.

— Nagy többséggel szavazták meg a francia költségvetést. Párisból jelentik: A francia képviselőház és szenátus vasárnap reggel fejezte be a költségvetési vitát. Az új költségvetést a képviselőház 567 szavazattal 63, a szenátus 276 szavazattal 20 ellenében fogadta el.

„Nincs nyugtalanságra ok!” — mondotta Cioran Sabin, a Nemzeti Bank kolozsvári igazgatója

A bankkormányzó nyomatékosan kijelentette, hogy az ország minden állampolgára faji és vallási különbség nélkül nyugodt lehet vagyonbiztonságáról

(KOLOZSVAR-CLUJ, január 3.) A kormányváltás természetes következményeképpen — hiszen nem egyszerűen miniszterelnöki cseréről van szó, hanem lényeges rendszerbeli eltérésekről is — különböző felelőtlen híresztelések kelttek szárnyra országszerte. Erre való tekintettel a kolozsvári lapok munkatársai felkeresték a Nemzeti Bank kolozsvári fiókjának igazgatóját, Cioran Sabint és nyilatkoztatták a kérdésekre.

— A pénzügyi intézetek igazgatóival folytatott tárgyalásaim alapján közölhetem Önökkel, — mondotta Cioran igazgató, — hogy nyugtalanságra semmi ok. Tervszerűen elhírt hírek nyomán egyes helyeken csakugyan jelentkeztek némi izgalmak, főleg a határszéli városokban, Temesváron, Aradon és Nagyváradon. Kolozsváron azonban ennek nyoma sem volt.

Elmondta ezután Cioran igazgató, hogy ma délelőtt telefonon érintkezésbe lépett a Nemzeti Bank kormányzójával, aki kijelentette, hogy semmi ok sincs nyugtalanságra a szórványos jelenségeket csupán a rosszindulatú elemek zavartkeltő célzattal terjesztett híreszteléseinek lehet tulajdoni. A Nemzeti Bank kormányzója nyomatékosan közölte azt is, hogy az ország minden állampolgára, faji és vallási különbség nélkül, teljesen nyugodt lehet vagyonbiztonságáról.

Ambár voltaképpen felesleges külön is megnyugtani a közönséget, mert a pénzügyi élet vezetésében nincs okunk zökkenőtől tartani, mégis örömmel továbbíthatjuk Cioran igazgató szavait abban a biztos hitben, hogy a nyugalom a gazdasági élet minden terén dominálónak válik.

Beiktatták Kolozsvár vezető tisztviselőit

Bireescu vezető ügyész a prefektus, Gabor Laurean a polgármester — „Mindig az igazságosság és becsületesség fog irányítani” — mondotta a polgármester

(Kolozsvár-Cluj, január 3.) Hétfőn délelőtt beiktatták be a városházán az új időközi bizottságot. A beiktatáson teljes számban jelentek meg a négy éven keresztül a város ügyeit intéző liberális időközi tanács tagjai, valamint a város tisztviselői. Dr. Bireescu Nicolae vezető ügyész, akit a kormány, mint megbízott prefektust nevezett ki Kolozsmegye élére, felolvasta az új bizottságot kinevező okiratot, majd egyenként bevette az esküt a bizottság tagjaitól. Az új ideiglenes bizottság tagjai a következők:

Elnök: dr. Gabor Laurian ügyvéd, tagok: dr. Fedoca Ioan ügyvéd, Beu Ilie, az Albina Bank igazgatója, Manase Dinu mérnök, Ioan Manta tanár, dr. Ioan Avram orvos, Vasile Cristea szabó, Neamtu Nicolae színész és Gavril Pop.

Az eskübevétel után Bireescu prefektus rövid beszédben üdvözölte az új bizottságot, hangsúlyozta, hogy munkájukat keresztény nemzeti szellemben kell végezniük. Ezután Drăgan Nicolae dr. egyetemi tanár, a távozó tanács elnöke beszélt. Beszédében kifejtette, hogy milyen célok vezették a négy éven keresztül hivatalban volt városi tanácsot működésében. Hangsúlyozta, hogy mindig csak a polgárság érdekeit tartotta szem előtt, s valamennyien úgy érzik, hogy hasznát hajtották végre a lakosság érdekében. Annak a reményének adott kifejezést, hogy az új vezetőség folytatni fogja megkezdett munkáját, s befejezéshez segíti a már megindított munkálatokat.

A város tisztviselői kara nevében dr. Pop Dănes főügyész először a liberális időközi bizottság érdemeit méltatta, kiemelve, hogy az elmúlt négy év alatt mit köszönhetett a város Drăgan polgármesternek és munkatársainak, majd kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy az új tanács munkája is hasonlóan eredményes lesz.

Gabor dr. időközi bizottsági elnök rövid beszédben válaszolt az üdvözlésre, s ezzel befejeződött a beiktatás. Ezután az új tanács tagjai a

görögkeleti katedrálisba mentek, ahol Te Deumot tartottak.

A kolozsvári hatóságok két vezető főtisztviselőjét nem kell bemutatnunk Kolozsvár közönségének, Bireescu vezető ügyész évek hosszú sora óta tölti be felelősségteljes állását

Boros püspök ujévi üdvözlése

(Kolozsvár-Cluj, január 3.) Hónapok óta foglalkoztatja az unitárius közvéleményt Boros György dr. püspök nyugdíjazásának kérdése. Megírtuk, hogy a szabadságon lévő püspök nyugalmabavonulása közeli eshetőség és már lépések is történtek az új püspök megválasztására. Az unitárius egyházi képviselőtanács előkészítő bizottsága a napokban foglalkozott a képviselőtanács évi rendes közgyűlésének tárgysorozatával, s azt meg is állapította. Ezek szerint a püspökválasztó főtanács ülés január 16-án fog összejönni. Ilyenformán különös jelentősége volt az idei új esztendőnek, amikor nagyszámu küldöttség keresté fel Boros püspököt, hogy jókívánságait töltesse. A küldöttség résztvevői azzal a tudattal keresték fel közszertetben álló püspöküket, hogy az ujévi fogadtatás valószínűleg búcsúüdvözlés lesz a nyugalombavonulás előtt.

A küldöttséget Vári Albert unitárius teológiai dékán vezette, s ugyancsak ő adott kifejezést a küldöttség és általa az egész unitárius egyház jókívánságainak. Vári teológiai dékán többek között a következőket mondotta:

— Méltóságos Uram! Új esztendő első napján elhoztam püspök urunkhoz azt a szeretetet és megbecsülést, amit Méltóságod úgy koránál, mint magas tisztségénél fogva bőven kiérdemelt. Élete nyitott könyv. Minden lapján be van írva a határtalan szeretet hívei iránt és a korlátot nem

Ne hagyja magát félrevezetni, követelje csak a

Fernet Branca-t

az egyedüli valódi gyomorerősítőt!

és mindenütt csak rokonszenveket szerzett szeretetreméltó modorával, pártatlanságával és a kisebbségek iránt is megnyilvánuló megértő magatartásával. Gabor Laurian dr., ismert kolozsvári ügyvéd, Goga legszűkebb környezetéhez tartozik, amióta csak Goga Octavian mint politikus és pártvezér szerepet játszik Románia közéletében. Gabort szintén arról ismerik, hogy jogásznak is igen kiváló, embernek is megértő és puritán.

A „Keleti Újság” munkatársa kérdést intézett az új polgármesterhez, aki a következőket mondotta:

— A nemzeti kereszténypárt programja alapján állok és mindenben alkalmazkodni fogok vezéreim álláspontjához. Mint polgármester mindig az igazságosság és a becsületesség fog irányítani. Ajtóm nyitva lesz a város polgárai előtt, minden jogos kérést meghallgatok, minden panaszt megvizsgállok.

Gabor polgármester egyébként nem új ember a városházán, mert Kolozsvár választott tanácsában hónapokig benne volt, s megvan a jószándék és rátermettség benne arra, hogy magas tisztségét a közérdek nevében gyakorolja. Reméljük, hogy Gabor polgármester számolni fog azzal a körülménnyel is, hogy Kolozsvár lakosságának nagy része kisebbségi, s relatív többsége ma is magyar.

— Az Arválnyenevelőthön január 15-iki nagy báljának meghívóját most vannak szétküldés alatt. A hagyományosan nagysikerű bál rendezőse az idén is mindent elkövet a teljes siker érdekében.

Komoly vegyész, szakképzett gyógyszerész, minden szakkönyvet, folyóiratot minden nyelven Lepage-nál rendelhet. Közölje milyen szak vagy kérdés érdekli, milyen nyelven ért és megkapja a megfelelő részletes jegyzéket. Cím: Lepage Cluj.

Mit kell tudni minden embernek „A nagy illúzió”ról?

1. A NAGY ILLUZIÓ minden idők legnagyobb filmje.
2. A NAGY ILLUZIÓ nyerte meg a nemzetek filmversenyén 1937-ben, Velencében az első díjat, Lauri Vulpi kupát.
3. Erich von Stroheim, a főszereplő ezen játékáért kapta meg a francia becsületrend nagykeresztjét.
4. Párisban és Bécsben 6 napja fut, Bukarestben 2 hónapja a legnagyobb sikerrel vetítik.
5. Felejthetetlen élményben lesz része és ezért ne felejtse megnézni

A NAGY ILLUZIÓ-t a Capitol moziban.

ismerő kötelességtudás. Drága olvasmány ez és drága tanács lesz mindig a mi számunkra. Volt idő, amikor püspök urunk teológiánkon egyedül végezte azt a munkát, amit ma mi többedmagunkkal végzünk és Méltóságod munkása nem járt kisebb eredménnyel, mint most valamennyiünké. Irodalmi munkásságával beleírta nevét az irodalomtörténetbe. Nemzedékek nevelődtek fel püspök urunk tanításain keresztül és hirdették aztán az életben az Egyisten-eszmét. Kérjük Méltóságodat, lásson el tanácsaival bennünket további utunkon is. Mi pedig kérjük Istent, tartsa meg továbbra is körünkben jó egészségben, sokáig.

Az ősz püspök mélyen megindulva, de érecs szavakkal köszöntötte meg az üdvözlést:

— Dekán ur és ti mindannyian, akik szükségét éreztétek annak, hogy ezen a napon hozzám jőjtek, engedjétek meg, hogy megköszönjem nektek a szíves jókívánságokat. Erről a helyről mondom nektek, hogy utoljára jöttetek hozzám, mint főpásztorotokhoz. Ti tudjátok, miért. De én nem kívánok most ezzel a „miért”-tel foglalkozni. De jön majd a nagy számadás. Akkor felelni fogok egyházzam előtt felelemel fölvel. Tiszta ez a nom'ok és tiszta minden szándékom.

— Mi akik élünk unitáriusok, kevesen vagyunk. Vigyáznunk kell, mert mostanában, amikor kezd tért nyerni az a jelszó, hogy nemcsak a vallás, a hit is felesleges, kvnyen elseperhet egy nemvárt áramlat. Ezeket a szavakat, amelyek még egy főpásztor szavai, vegyétek figyelembe. Nagy a külső nyomás és átkos a belső torzalkadás. Ti lehet, hogy elveszítetek engem, de én már megtaláltam magamat. Még egyszer mondom: ez az ujév utolsó alkalom életemben, amikor, mint főpásztorral álltok velem szemben. Mint emberhez ezután is eljöhettek hozzám. Mindig veletek lesznek, de ezután életem már csak vallásomé. Isten áldását kérem rátok!

Boros püspök szavait mély esend fogadta egy pillanattal, utána pedig feloldódtak a szívek és a megjelentek siettek határtalan szeretetükről és ragaszkodásukról biztosítani a nyugalombavonulás előtt álló főpásztort.

SZLOVENSZKÓI NAPLÓ

Írja: LIGETI ERNŐ

III.

Hodzsa dunai terve

Hodzsa Milánt, Csehszlovákia miniszterelnökét, magyar kisebbségi körökben is általában olyan férfiak ismerik el, aki rendkívül simulékony és Sztójadinovics jugoszláv kollégájának példájára szomszédaival békés viszonyt akar teremteni. Politikai elképzelésének egyik pillére a kisebbségi kérdés, amely belpolitikai vonatkozásban, a dunai federáció terv, amely külpolitikai vonatkozásban igyekszik lecsiszolni az ellentéteket. Ami az elsőt illeti, úgy látjuk, hogy a cseh kormány végérvényes megoldás dolgában rendkívül szűkmarkúan méri a kisebbségi jogokat. Mielőtt a csehszlovák kormány megszületett volna, a prágai országépítők Svájcot emlegették, mint öntő-mintáját az új Csehszlovák államnak. Dicsérték a kantonális berendezkedés okos voltát, azután elhallgattak és ennek a gondolatnak a megvalósításától ma is idegenkednek. Magyar barátaink figyelmeztetnek, hogy Csehszlovákia többségi körében is akadnak politikusok, akik úgy vélik: a kisebbségi kérdés megoldásában előbb-utóbb erre a svájci vágyárra kell majd lépni. Áttörőmálni a Csehszlovák alkotmányt a helvét kormányzati elveknek megfelelőleg, mindenestre a jövő zenéje, de szabad beszélni róla. Szabad cikkézni is, szabad emlegetni a régi terveket, szabad a részletkérdésekbe is belebojósájközni, nem jelent államellenes magatartást, irrederenda kísérletet, amely az ország alkotmánya ellen irányul. Furcsa ország ez a Csehszlovákia. Vannak dolgok, amelyeket nálunk föl lehet hánytorgatni, odaát azonban rendkívül rossz néven vesznek. Vannak sokkal erősebb harcra megmozdulások, parlamenti megnyilatkozások, amelyeket viszont csak Csehszlovákiában lehet elmondani, nálunk pedig nem. Egy csehszlovákiai magyar barátunk olvasgatva a marosvásárhelyi találkozói megnyilatkozásait, amikor is az egyik szónok hangoztatta, hogy a magyar kisebbség eddig még minden többségi pártnál csatlódott, fejcsóválva mondotta a következőket: Minálunk ezt a bátor kijelentést nem lehetne leírni. — De a parlamentben el lehet mondani — vettemet közbe, visszaidézve Szűllő Gézának egyik másik rendkívül éles támadását. A parlamentben igen. Az az egyetlen hely, ahol a legélesebben lehet harcolni, akár magyarul is.

A mi viszont a másik pillért, a dunai federáció gondolatát illeti, köztudomású, hogy ez Hodzsa miniszterelnöknek dédelgetett vágyálma. De, hogy miben áll a dunai terv valójában, ezt nagyon kevesen tudják, a miniszterelnök még soha kellő részletességgel a nagy nyilvánosság elé nem vitte tervezetét. Ottjártunkon éppen a budapesti Magyarországi egyik szerkesztője folytatott hosszabb beszélgetést a miniszterelnökkel, erről a bizonyos dunai tervről, dicsérte a miniszterelnök békülékeny magatartását, gyakorlati politikai képességeit, államférfiúi mivoltának kifinomultodott jellemét, amelyben a hajdani magyar parlament-nemzetiségi politikusanak béke éveiben elsajátított fogásai, magatartása és magával hozott vonásai érződnek. Hodzsa hangoztatta először is a dunai tervnek nagy fontosságát, célzásokat tett a legnagyobb vámkedvezményre, emlegette, hogy a bizonyos fokig még ma is fennálló két preferenciális rendszer közlése után volna a közös dunamenti preferenciális rendszer fölépíthető, amelyben, mint hatodik állam, Bulgária is részt venne. Ismételt hangoztatta, hogy olyan regionális rendszer megszervezését kívánja, amely kiűszöbölne a négy féltékeny nagyhatalom befolyását és önálló politikai érvényesülésének vetné meg alapját. Be nem avatkozás, egyenlőség, együttműködés volna az az oszlopok, amelyeken a dunai államok közös problémája nyugodnék. De, hogy hol kell elkezdni, hol volna az első lépés, hol követné ezt a második, vagy harmadik, miképpen volna az összeilleszthetők az érdekeltek, hogy a dunai-blokkon belül ne ragadja egy állam se a vezető fölényt a kezébe és az „egyenlőség” a gyakorlatban is hiánytalanul érvényesüljön, idevonatkozólag a részletek teljes mértékben hiányoznak.

Vegyük figyelembe mindenekelőtt azokat a nehézségeket is, amelyek a dunai államok elképzelt szövetsége tagállamai között létező nyomon

felmerül. Delbos francia külügyminiszter nagy igyekezettel próbálta a kisantant-államokat és Lengyelországot közös nevezőre hozni, majd a jövő fogja megmutatni, hogy mennyire sikerül neki. Egyelőre az a helyzet, hogy Csehszlovákia más külpolitikai tájékozódást folytat, mint Lengyelországgal Jugoszlávia, más a felfogása a biztonsági egyezmények hatékonyságáról az általános, vagy a kétoldalú szerződések tekintetében, más a magatartása a tongellyel szemben és mások gazdasági érdekei is, amelyek különbözőképpen hatnak ki a nagy államokkal való szomszédsági viszonyra is. Vegyük figyelembe, hogy ezek az ellentétek politikailag és gazdaságilag csak fokozódnak, ha nem a kisantant államoknak egymás közötti, hanem a kisantantnak Magyarországhoz vagy Ausztriához való viszonyát nézzük. Általános nézet Csehszlovákiában is, mind a kisebbségi, mind a többségi társadalomban, hogy a dunai blokk létesülésének előbb megvalósítandó előfeltételei vannak és csak azután létesülhet az a mű, amely megvalósítja a Duna-medence Monroe-elvét és tartós együttműködéssel koronázza meg a béke és méltányosság megteremtésére irányuló kísérletet.

✱

Ha már most a szlovenszkoí magyar társadalom eszméiről beszélünk, két jelszó szembeállítását tapasztalhatjuk, amely jelszó érvényesülésénél azonban az egyik nem zárja ki a másikat. Az egyik jelszó: „középeurópai” tudat, amelynek kitenyészése és öntőedényben való megjelenítése a Csehszlovákiában élő magyarság emberi méltóságának és fokozása és minőségbeli szerepét pedig növelni. A másik jelszó: a „szlovenszkoí” tudat. A szlovenszkoí magyarság ifjabb értelmisége fel akarja ébreszteni magában a hely és a táj géniuszt és valami olyan lelki háttérre gondol, mint amilyent Erdély ad a mi számunkra. Ez a törekvés azonban, amint már több ízben említettük volt, Szlovenszkoóban, ahol a történeti gyökök nem tulságosan erősek és ahol a magyarság három táj szerint is váltakozó nyelvet beszél, van szétosztva anélkül, hogy a három területnek egymással földrajzi érintkezési pontjai volnának, — mert hiszen mind a három terület, mint mag. ékelődik bele szélesszlovák és ruszin tömegek burkába — igen nehezen megvalósítható. Szlovenszkoí „tudat”, ha élt eddig, Csehszlovákia magyar íróinak irodalmi kísérleteiben élt, fájdalom nem tulságosan látható eredménnyel. Most a politikában akar élni. Az idősebb és az ifjabb nemzedék elhatározásaiban egyaránt.

Láthatjuk ezt az egyesült Magyar Párt fokozatos nekilendüléseiben is, amelyekre kihát, hogy az ifjúság magyar öntudata egyre erősödik. Látható volt abban a tíz szlovenszkoí városban is, ahol megfordultunk és ahol mind az értelmiségi ifjúság vezető egyéniségeivel kerültünk össze. Ez az ifjúság a maga módja szerint realis látásra törekszik és nem szlovenszkoí mítoszra áhítozik —, mert ez, csak az irodalom legmagasabb síkján foglalkozhat össze, — hanem szlovenszkoí valóságot. Örömmel állapítottuk meg, hogy a szlovenszkoí magyar értelmiség igen erős, művelt és urbánus. Akadnak egyesek, akik azt állítják, hogy ez már szinte baj. — jobb lenne, ha az ifjúság művelődése egyoldalubb maradna és inkább az érzelmek mélységébe furódna bele, mint szét-szoródna az ismeretek szélességében. Ezek az urak arra céloznak, hogy a cseh kultúra vonzása köre igen nagy és a beolvadás veszélyeire hordozza magában. A „realis” látású magyar ifjúság, amely a szlovenszkoí táj tudatosításával kezdi megtalálni igazi nemzeti gyökereit, a csehektől egyebet is tanul, mint amivel „vádolják” őket — legelső sorban az ő realis szemléletüket. A csehek kisebbségi sorsukban annakidején hallatlan valóságérzéssel ki tudták építeni a maguk teljes társadalmi és gazdasági önkormányzatukat. Az az államfordulat, amely hatalmas országhoz juttatta őket, nem érte készületlenül a cseh kisebbséget, mindenre megvolt a maguk embere és azonnal látta, hogy mit kell tennie. Vajon lehetséges-e Csehszlovákiában ezt az európai látókörű gazdasági és művelődési önkormányzatot a magyarság részére létrehozni? Mi most látjuk, átmeneti uta-

sok, hogy lehetséges. Megtörténhetik, hogy csalódunk. De éppen a szlovenszkoí magyar ifjúság vezetői figyelmeztetnek, hogy bár sok olyan törvényhozó intézkedést hoztak, amelyek a kisebbségek társadalmi és gazdasági szervezkedését megnehezítik, a szervezkedés gazdasági téren a magyarságtól függ, különösen, ha úgy irányítják életüket, hogy ez a kérdés az új kisebbségi egyezmény megkötése időpontjában sarkalatos pont legyen.

✱

És végül, ha már kellő tisztelettel voltunk a szlovenszkoí magyar író és alkotó egyéniség szellemi törekvései iránt, hajtsuk meg az olvasó rés lobogóját a szlovenszkoí magyar olvasói előtt is. Könyvtárakkal beszélünk, akik elme iták, hogy az erdélyi könyv rendkívüli érdeklődést vált ki és magyar könyvkiadótól szerzett értesülések szerint Szlovenszkoóban, amelynek még nincs meg az egy millió magyar lélekszáma sem, viszonylagosan sokkal több könyv fogy, mint Erdélyben. A szlovenszkoí magyar legjobb fogyasztója az általános magyar kultúrának. Ennek okát abban látom, hogy aránylag sok kis város van és a magyar polgári réteg száma és minősége még mindig igen erős. Valóban, a szlovenszkoí olvasó nagyszérien tájékozott, legelső sorban persze saját szellemiségének alkotásairól.

A közhivatalok elmúlt éve

(Kolozsvár—Cluj, január 3.) Az elmúlt 1937-es év nemcsak politikai és gazdasági eseményekben volt mozgalmas; hatalmas és az előző évinél jóval nagyobb munkát végeztek 1937-ben a hatóságok is. A város-háza, a rendőrség, a mentők s a többi hivatalok december 31-én lezárták az elmúlt év iktatókönyveit s ezeknek a könyveknek a jelentései alapján érdemesnek tartjuk ismertetni: milyen munkát végeztek a kolozsvári hatóságok 1937-ben.

A városi anyakönyvi hivatal múlt évi számadatai öröndetes fejlődést mutatnak. 1937. évben 1636 halálesettel szemben 2130 születést jelentettek be, a város lakossága tehát körülbelül ötszáz lélekkel szaporodott a születésekkel az 1937-es évben. Növekedett a házasságkötések száma is. Az elmúlt évben 1100 házaspár jelent meg a kolozsvári anyakönyvvezető előtt.

A kolozsvári törvényszék négy ügyosztálya az elmúlt évben 22.000 ügyben folytatott eljárást. Ami azonban már nem lehet különös örömmel regisztrálni, az ügyek száma itt is emelkedett és az elmúlt évben ötezerrel volt több, mint 1936-ban. A tárgyaló ügyek között volt 282 válóper, 1467 bűnügy, 2406 járásbíró-sági fellebbezés, 2837 másodfoku kihágási ügy, a többi pedig polgári per volt. Az ügyészség 3821 utlevéligazolványt adott ki. Az összes, kladott ügyészégi bizonyítványok száma 4762 volt.

A katonai törvényszék előtt több mint ötszáz ügy került tárgyalásra. A perek között volt 10 gyilkosság, 43 szolgálati kötelességmulasztás, 85 szökés, 69 lopás, 70 tiltott határátlépés, 137 hatóság elleni erőszak és 96 más természetű ügy.

Kedvezőbb eredményt mutat a rendőrség büntügyi osztályának iktatója. Itt ugyanis az elmúlt évben — kevesebb volt az esetek száma. A rendőrség büntügyi osztálya 3 gyilkosság, 108 testisértés, 15 öngyilkosság, 30 forgalmi baleset, 89 betöréses lopás, 159 csalás, 300 sikkasztás, 20 rágalmazás, 30 zsarolás, 300 alkalmi lopás ügyében folytatott nyomozást.

Mozgalmas volt a munkaügyi felügyelőség éve is. Az elmúlt évben 14 munkabeszüntetés volt Kolozsváron, de egyik sem tartott egy hétnél tovább. Több mint 1100 esetben vettek fel kihágási jegyzőkönyvet. A munkaügyi hivatal mellett működő hatósági elhelyező hivatal 2544 munkást és tisztviselőt juttatott állásba. A kolozsvári munkaügyi felügyelőség keretében 749 külföldi munkást tartanak nyilván.

Alljon itt végül néhány beszédes szám a kolozsvári önkéntes mentőegyesület múlt évi munkájáról. A január 1-én megjelent hivatalos kimutatás szerint az elmúlt évben 3933 esetben hívták a mentőket. 1937-ben 66 öngyilkosságot, illetve olyan öngyilkossági kísérletet jelentettek be a mentőknek. Az öngyilkosságok száma jóval nagyobb az előző évinél. 1937-ben 50 ember kísérelt meg öngyilkosságot mérgeggel, hatan löfeggyverrel, ketten akasztással, negyven érfelvágással, két ember ölte vízbe magát és kettő emeletéről vetette le magát. Az összes balesetek száma 1944 volt. A mentőállomáson 1180 sérültet részesítettek kezelésben, 777 esetben szállítottak beteget és — 35 esetben hívták ki a mentőket tévesen.

Textilgyár, szövőipar. Minden szakkönyv és folyóirat, minden nyelven Lepagenál Cluj. Közlője, mit kíván, milyen nyelven ért és megkapja Lepagetől a megfelelő szakjegyzéket. Cim: Lepage Cluj.

Amerika ebben az évben tevékenyen akarja kivenni részét a világpolitika intézéséből

Nagy érdeklődés előzi meg Roosevelt kongresszusi beszédét

(Washington, január 3.) Roosevelt amerikai köztársasági elnök a hírek szerint, nagyfontosságu üzenettel fordul az új évben az amerikai kongresszushoz. A külpolitikai kérdéseken kívül a gazdasági pangás leküzdésére irányuló intézkedések fognak előtérben állni az elnök üzenetében. A forgalom általános hanyatlására való tekintettel az Egyesült Államok jövedelme lényegesen csökkent és épen ezért a költségvetés egyensúlyban tartása rendkívül nehéz feladat. Roosevelt elnöknek, a hírek szerint, a kongresszus többségét sikerült megnyernie elvének. Az egész amerikai sajtó hangoztatja, hogy Amerika 1938-ban teljesen szakít eddigi politikájával és tevékeny részt fog venni a világpolitika életében. Fő célja a

világbéke fenntartása marad, mert csak így lehet megjavítani a világ gazdasági és ezzel kapcsolatban Amerika gazdasági életét is. A haditengerészet fejlesztése tekintetében sincs Rooseveltnek ellenzéke az amerikai törvényhozásban. Egységes az a felfogás is, hogy olyan nagyra kell növelni az Egyesült Államok hatalmi eszközeit, elsősorban haditengerészetét, hogy az eddiginél sokkal jobban megvédhessék az amerikai lobogót és az amerikai nép becsületét. Az Egyesült Államok szoros együttműködést akar Nagybritanniával. Bizonyosra veszik, hogy a törvényhozás nem szavazza meg a Ludlow-féle javaslatot, amely a hadüzemtet népszavazáshoz akarja kötni.

Január 23-30:

Nagyszabású téli sporthéttel ünneplik meg a pazar szépségű Gyilkos-tó keletkezésének századik évfordulóját

A Keleti Újság olcsó társaskirándulást rendez a Gyilkos-tóhoz

Megemlékeztünk már arról, hogy a Gyilkos-tó keletkezésének százéves évfordulója alkalmából

az Országos Korcsolyázó Szövetség Románia ézevi műkorcsolyázó bajnokságait a Gyilkostó jegén bonyolítja le a Gyergyószentmiklósi Sport Egyesület rendezésében.

Gyergyószentmiklós város klimatikus bizottsága és a gyilkostói penziótulajdonosok — akik ennek a páratlan attrakciónak létrehozása érdekében igen komoly anyagi áldozatokat hoztak — most elhatározták, hogy a műkorcsolyázó bajnoki verseny köré formált bőséges egyéb programmal ezeket a napokat jubiláris sporthétté szélesítik ki, melynek keretében szők, korcsolyázók, szánkázók és turisták egyaránt eszményi körülmények között hódolhatnak kedvenc sportjuknak.

A KELETI ÚJSÁG POMPAS SPORTKIRÁNDULÁSA

Ezt a nagyszerű alkalmat használtuk fel arra, hogy olvasóinknak egy olyan sportkiránduláson való részvétel lehetőségét nyújtsuk, mely amellelt, hogy

egy életre szóló, feledhetetlen élményt jelent, olcsóságánál fogva mégis elérhető lesz a legszerényebb anyagi körülmények között élő polgári család tagjai számára is.

A gyilkostói nagyszabású téli jubiláris sporthét minden eddigi ilyenmő rendezést felülmúl. Teljes hét nap a Gyilkostó ragyogóan szép téli környezetében, kényelmes penziókban, napi háromszori étkezéssel, fűtéssel s világítással, vasuti jegy Gyergyószentmiklósig és vissza, 25 kilométeres szánut Gyergyószentmiklóstól Gyilkostóig és vissza, belépőjegy a műkorcsolyázó bajnoki versenyre, összes borralók, stb. —

ez Kolozsvártól—Kolozsvárig, mindössze 1955 lejbe kerül.

Ezenkívül kezdő szőknek tréner, turabíróknak vezetők díjtalanul állanak rendelkezésére.

A szórakozások élén az országos műkorcsolyázó bajnoki versenyek állanak, amelyeken Románia összes számottevő hölgy és férfi műkorcsolyázói résztvesznek. Ezenkívül lovas szán-kirándulásokkal is szórakozhatnak a közönség, szőknek jöringhez bérlovak rendelkezésre állanak, kitűnő tánzenéről minden estére gondoskodott a rendezőség.

GYILKOS-TÓ, háttérben a hóborította Kis-Cobán-Idal

PAZAR SZÉPSÉGEK KERETÉBEN REMEK SZÓRAKOZÁS ÉS SPOR- TOLÁS

És mindezek a szórakozásokon és látványosságokon felülemelkedik a Gyilkostó és környékének természetes szépsége, gyönyörű téli pompája. Az égbenyuló sziklamormok, a mélykék égbenyuló, a napsütésben ezer színben szípkázó havas szirtek, hófakarsók, feledhetetlen emlékei adnak a kirándulóknak.

A Gyilkostó tükörsima jegén bárki kedvére díjtalanul korcsolyázhatik s a lankás dombok méteres haván a kezdő szők is megtalálják helyüket. Akik pedig a szánportot kedvelik, több kilométernyi szánut, kanyargós szerpentineken rögzíthatnak. Turaszőknek — a rendelkezésre álló szakavatott vezetők irányítása mellett — valószínűsíthető, hogy a Gyilkostó környéke.

Társaskirándulásunkra jelentkezni lehet kiadói hivatalunkban. Jelentkezési határidő: január 17.

Lapunk következő számaiban a legapróbb részletekre terjedő felvilágosításokat is megtalálhatják az érdeklődők, de levélbeli megkeresésekre azonnal válaszol külön levélben is a kiadói hivatal.

A Magyar Párt bihari és szatmári tagozatai felállították a választások mérlegét

(Kolozsvár—Cluj, január 3.) Egymásután ülnek össze a Magyar Párt megyei tagozatai, hogy a választások körülményeit számba vegyék. A Magyar Párt biharmegyei tagozatának intézőbizottsága számavette a december 20-án lezajlott képviselőválasztás eseményeit. Igaz és bensőséges örömmel állapította meg, hogy a magyarság nagy tömegei egyöntetű lelkesedéssel és a kisebbségi küzdelemben való szilárd kitartás teljes tudatában akartak eleget tenni állampolgári kötelezettségük gyakorlásával népkisebbségi nemzeti kötelességüknek. Az alapos és minden részletkérdésre kiterjedő választási felvilágosító munka után Biharmegye magyarsága egy emberként akart felsorakozni a szavazó urnák előtt, hogy hitet tegyen a Magyar Párt melletti kitartásáról. A falvak magyar lakosságát ebben a szándékukban azonban sok helyen megakadályozták. A szavazógazolványok sok községben való ki nem osztása, a választók megfélemlítése és az urnáktól hatalommal való visszatartása, bizalmi férfiak letartóztatása és az urnák ellenőrzésében való megakadályozása megcáfolták azokat az ígéreteket, melyeket a liberális kormányzat a választások tisztaságáról előterjesztett. Biharmegye és Nagyvárad magyar lakossága békés és törvényhőmagatartása folytán elvárta volna a liberális kormányzattól, hogy a törvényesség szigorú szemmel tartásával engedjék meg a magyarság igaz választói akaratának megnyilatkozását.

Annál nagyobb becsüléssel és őszintébb elismeréssel fordul az intézőbizottság a nemzeti magyar lakosságra ama tömegéhez, melyek bátor magatartásukkal és sokszor testi épségük veszélyeztetésével igyekeztek egyrészt az állam törvényei, másrészt nemzetük sorsa iránti kötelességüket teljesíteni. A választók kötelességteljesítésének példáit az intézőbizottság az utókor buzdítására jegyzőkönyvileg örökíti meg.

Köszönetét fejezi ki végül az intézőbizottság mindazoknak, akik a választási felvilágosító munkában olyan odaadóan résztvettek, valamint a minden akadályon át kitartó bizalmi férfiaknak s együttérzésükről biztosítja.

Az intézőbizottság további kitartásra buzdítja egy a helyi tagozati vezetőket, valamint a párt országos vezéreit és ígéretet tesz amellelt, hogy teljes erejével támogatja a vezetőket ezentul is.

A Magyar Párt szatmári és szatmármegyei tagozatának elnöki tanácsa és intézőbizottsága értekezletet tartott, amelyen beszámolok a megyei képviselői és szenátori választások eredményeiről. A fontos értekezleten eddig még nem tapasztalt nagy számban jelentek meg a tagok. A párttagozat vezetősége izgalmas viták után elhatározta, hogy bünyádi feljelentést tesz dr. Ardelean Octavian volt liberális prefektus ellen, amiatt, hogy intézkedésére a választások alatt harminchárom magyar község választói akadályozták meg járványzárlat címén a szavazásban.

A párttagozat vezetősége végül elismerését fejezte ki a megye magyar lakosságának, hogy a súlyos akadályokkal szemben is példás párhüségét tanusított.

Bármilyen fizleti vállalkozásnál nélkülözhetetlen a Keleti Újságban való hirdetés

Mint a detektivregényekben...

Bucurestiben is él és virul a nagyvárosok alvilága

Az éjszaka lovagjai és a nagyhatalmu Vörös Ur — Fekete tőzsdések és besugók a kávéházban

(Bucuresti, január hó.) Éjjel után egy körül jár az idő. A kávéházi sarokasztal mellett kettőn szücsölgetjük a feketét. Ujdon-sült ismerősöm meglehetősen különös foglalkozásu: **rendőrségi besugó.**

Semmitmondó arcú fiatalember, eléggé jólöltözött. Azt a benyomást akarja kelteni, hogy semmivel sem törődik, pedig, — régóta figyelem, — apró egérszeme élénken mozog bozontos szemöldöke alatt, mindenkint jól megnéz, aki a kávéház ajtaján ki, vagy beforog.

— Elhiszi nekem, — fordult felém, — hogy a jelen pillanatban itt anyagi szelidséggel feketéző és gondtalanul társalgó vendégek hatvan százaléka már rég megérett a vacaresti börtönre? Hallott már Bucuresti alvilágáról?..

A kültek bűnei

Megvallom, keveset hallottam. Az, amit tudok róluk, általánosan ismert dolog. Nem is jellegzetesen itteni tünet, hanem fel lehet lelteni majd minden nagyváros kültekén a népszerű detektivregények világában. Ott van mindjárt, mondjuk a *Ferentar-negyed*, ahol belvárosi ember éjnek idején csak muszájból mutatkozik. A rosszul világított utcákon nagyon gyorsan működik a bieska. Az *apacstanyák lakói* nem ismerik a tréfát és megkeresik az oldalbordáját annak, aki akár szerelmi ügyeikbe avatkozott bele, akár más módon bolygatta meg viszonylagos nyugalmukat.

Vagy ott van a *Greapa Floreasca*, a Filipescu-park, a diplomaták negyede és a Floreasca löversenyter közt. Erről az aránylag kis területen fekvő városrészről sokat lehetne írni mindenféle vonatkozásban. Lakói kevés kivétellel éjszaka és nagyon gyanus körülmények között keresik kenyerüket. Van itt *hamiskárttyás*, *zsebmetező*, *besurranó tolvaj* és egy csomó *csavargó*. Vannak ezenkívül az ugy-

nevezett „*részeggyámolítók*”, akik kocsmák és vendéglők előtt foglalnak állást esténként és teljesen elázott urak hazavezetésére vállalkoznak. A hazavezetés körül csak annyi hiba történik, hogy a résztvevő minden pénzétől megszabadítja.

— Ugyan-ugyan! — legyintett az ismerősöm. — Az sőpredék. Azoknak a bűne legalább felerészben a társadalmat terheli. Az emberi nemtörődömség, a társadalmi végzet és a körülmények miatt jutottak ideig. Az *igazi alvilág itt él közöttünk és itt dolgozik a legszűkebb értelemben vett központban.*

Ahol Cudla és Go'dschleger éltek

Nagyon magas, nagycsontu, sovány ur fordul ki az ajtón. Ismerősöm feléje bólint.

— Látja, az *fekete-tőzsde*. Olyan mozdulatlan arca van, mint egy fakirnak. Sohasem látszik meg rajta, hogy nyerte, vagy hatalmas veszteségei vannak...

Néhány perc múlva egy másik alak tűnik fel. Himlőhelyes, görbehátú.

— Ez a *társa*. Sohasem lehet együtt látni őket, de éppen emiatt tudom, hogy együvé tartoznak. Van egy női alkalmazottjuk is. Nagyon szép. Minden este a legelőkelőbb helyeken tűnik fel. Ő az üzlet-felhajtó. Nagyszerűen van idomítva, szimatja jobb a vizslánál...

Igen, ezek a *Macca* uccaköz alakjai, ahol Cudla és Go'dschleger éltek. Itt van a *fekete-tőzsde központja*. Jellemző, hogy az újságok nagy része állandóan jegyzi a fekete árfolyamot mint általánosan elismert üzletágat.

— Vannak, akik másként keresnek rengeteg pénzt... hm... hm... devizák. Van azonban egy, aki tuljár az összes eszén. Megmondhatom a nevét is, de ajánlom, hogy ne írja ki. — ?

A „vörös”, aki valamikor kék gépkocsival járt Kolozsvárra

— Mindjárt megmondom, hogy miért... Csodálkozom, hogy most nincs itt... Ez a kávéház volt mindig a tanyája és ma is ez. *Vörös hajú, erdélyi ember. Azt hiszem, jönni fog még ma. Majd megmutatom...*

A besugó elgondolkozik. Erzem, hogy most nagyon érdekeset fog mondani, de azért nem mutatok túlságos érdeklődést...

Közvetlen a háború után bányagazgató volt. Rengeteg pénze volt és szórta. Főúri módon élt. Két gépkocsival ment mindig Kolozsvárra: az elsőben ő ült a feleségével, a másodikban a nevelőnő a gyermekkel... Aztán egyszerre idekerült egy vas nélkül a zsebében. Pont ebbe a kávéházba... Eleinte brassól kenyeret sütött, de belebukott, aztán *vasutijegyekkel* kezdett foglalkozni. A fővárosban majdnem mindig volt valami kiállítás, melyre a vasut kedvezményes jegyet adott... Ez az... Ha valaki, teszem fel, Aradra akart utazni innen, eljött a „Vörös urhoz”, — nevezzük csak így, — és kapott *száz lejtért egy másodosztályt*. Majd minden erdélyi ismerte már... Aztán mással is kezdett foglalkozni. Mindennel... Devizákkal, kijárással... általában úgy tudják, hogy mindent el tud intézni. Összekombinalja az összes üzletágakat. Mindjárt megmondom... *Többek közt besugó is*. Ha valakit bafeketetiti, az nagyon sokára mossa tiszt.

Krui: A hét vasember. „Akik életünkért harcoltak”. Az éhség legyőzői. „Legdrágább kincsünk”. Istb. világhírű szerző új könyve. Amerika-érckíneseinek első kalandos kútatójáról. Fve 116 lej, kve 149 lej Lepagenál Cluj. — Uj Pantheon könyv még: Földes Jolán Fej vagy írás, 350 lap, szenzációs regény, fve 158 lej, kve 191 lej. Postán utánvéttel. Kérjen ingyen nagyjegyzéket Lapacától Cluj.

tára magát. Hm. Nem írom ki a nevét. Nehogy magamra haragitsam. Az ilyen nagyhatalmu urakkal csínyjani kell banni. Így névtelenül talán még hizeleg is neki, ha nagy tetteit felsorolom, de ha a nevét is emlegetem...

— A legérdekesebb az egészben, hogy a bajba-jutottakhoz mindig elküldi, mindenki mást megelőzve, a saját emberét. Az busás pénzüsszegért felajánlja, hogy kihúzza a pácból. Rengeteg embere van, akik rendszerint hírszerző szolgálatra vannak beosztva. Ezek különösen az erdélyieket lesik nagy előszeretettel, akik ügyes-bajos dolgaik elintézése végett a fővárosba jönnek...

Négyezer francia frank és tulajdonosa

A besugó alig észrevehetően a karomra teszi a kezét és a bejárat felé néz. Egy vöröshajú ur épen most lépett be. Az asztaloktól vidáman intgetnek feléje. Ő mindenkinek vidáman bólint s egyetlen gyors pillantással nézi végig a helyiséget, majd tőlünk a hatodik asztalnál áll meg. Néhány másodpercig beszél, szavai nyomán hatalmas kacagás harsan fel...

— Igen, — bólint a besugó, — nagyon jó vicceket tud. Ez is hozzátartozik a mesterségéhez. Így férközik az emberek kegyeibe... Valamelyik héten egy francia fiatalembert épen a viceivel hódított meg. Nagyon összebarátkoztak. Ugy mellesleg a *fiatalembertnek négyezer frankért lej kellett volna*. A „Vörös” vállalta a megbízást és néhány óra múlva a *szegény fiu* — a *rendőrség egyik cellájában* ült... Oh, ezek nagyon gyorsan dolgoznak. Mellesleg jutalmat is kaptak, de ugyancsak ők voltak, akik kiszabadították később a *szegény fiatalembert* G. A francia nagyon hálálkodott...

— *Elékszik? Nemrég a Szilágusában pénz-*

hamisítót lepleztek le... Ezt is elmondhatom. A banda egyik jelentősebb tagja valamiért megnehezelt társaira, bejött Bucurestibe azzal a céllal, hogy feljeleníti a pénzhamisítót, természetesen illő jutalomért. Valaki összehozta a „Vörössel”, az szép pénzüsszeget helyezett neki kilátásba, ha felfedi a rejtékhelyet és megnevezi a társaság tagjait. Másnap a „Vörös” vezette a *detektíveket Erdély felé*. A pénzhamisítók egy szál hurokra kerültek, de az áruló nem kapott jutáspénzt, sőt még a tetejébe le is tartóztatták...

„Miniszter” lát a marosvásárhelyi nagyiparos

— Ha már itt tartunk, elmondok egyik leg-sikerültebb esetét is, melynek egész véletlenül főligmeddig tanuja is voltam. Az eset szenvedő hőse egy marosvásárhelyi nagyiparos, aki először jött Bucurestibe, hogy valami ügyét elintézzze a minisztériumban. Összehozták a „Vörössel”. Azon rendjén és módján megegyeztek egy súlyos összegben, mely közben kijárást illeti majd meg a „Vöröset”. A marosvásárhelyi azonban óvatoss ember. Sokszor olvasta és hallotta, hogy itt nagyon könnyen rászedik az embert. Csak akkor fizet, ha az ügyet előnyösen intézték el. Majd a végén...

— Két nap múlva találkozunk. „Na, elintéztém, — kiáltja az erdélyi felé már messziről a „Vörös”. *Utazhatik nyugodtan haza meg van az engedély!*”

Fő az óvatosság!

— Mégis, — veti ellen a marosvásárhelyi azzal a már fennt is jelzett óvatossággal, — *valami irást szeretnék látni!* A „Vörös” felháborodik. „Mit, hát már nem is hisz nekem? Csaptam én már be magát valaha? Azt hiszem, elég bizonyíték lesz, ha beszélök maga előtt a miniszterrel vagy nem?”

— A nagyiparos természetesen kitűnő bizonyítéknak tartja a miniszter urat és a tökéletes összhang jegyében mennék mindketten az Athene Palace szállóba, hol jelenleg a nagyur lakik. A „Vörös” egy fülkébe tuskolja a boldog erdélyit, közben a telefonosnak odakiált egy számot. A vonal másik oldalán jelentkezik a szám és egy mély hang beszél. A „Vörös” arca belepirul és nem győz hajlongni.

— Halló! Igenis, miniszter ur... igenis... Oh... le méltóztatik jönni? Igenis... Alázatos tiszteletem...

— Az előcsarnokban várakoznak öt percet. A „Vörös” diadalmasan sugja: „Hát nem megmondtam én magának?” A marosvásárhelyi térde rogyadozik a boldog izgalomtól... és végre... A „miniszter” ur méltóságteljes lépésekkel jön lefelé a lépcsőkhöz... A „Vöröset” nagyon jól ismeri, mondhatni barátilag beszél vele:

— A, jónapot kedves barátom. Miért nem jött ma hozzám? Készen vannak az iratai... Az a marosvásárhelyi ügy, ugyebár?... Na, csak jöjjön bármikor, sajnos, most nemem kell, rengeteg dolgom van... Jónapot kedves barátom! A „miniszter” elmegy. Elhíhet, hogy sok dolga van. És a marosvásárhelyi fizet, mint a köles, igazán nincsen oka tovább kételkedni, a „Vörösnek” pedig sürgősen pénzre van szüksége...

— A „miniszter” természetesen csak el volt rendezve. A *szegény marosvásárhelyi iratai soha nem is jártak a minisztériumban*. Mit tehet? Bizonyítani nem tud semmit, anélkül pedig nem fordulhat hivatalos uton ellene.

*

A besugó elhallgat. Már nagyon későre jár az idő. Bucsuzom. Amikor elmegyek a „Vörös” asztala mellett, hallok, hogy azt mondja: „Aztán Grün felöltöztette az anyósát halottiruhába...”

Amikor kilépek az ajtón, felharsan a kacagás.

KORÉH FERENC

Kiadó!

Oct. Goga 7. sz. alatti villában villában:
2 szoba, konyha, teljes komforttal, azonnal.
3 szoba, konyha, teljes komforttal 938 febr. 1-re
Str. Reg. Carol II. No. 12. sz. alatt:
2 szoba, konyha azonnal.
Str. Suleu u. 8. sz. alatt:
2 szoba, konyha 938. február 1-re, és
1 szoba, konyha azonnal.
Bővebbet a Római Katolikus Egyházközség
szolgálatában, P. Ureoi 14.

Amerikai autómárka,
amely Romániában több mint 15 év óta
be van vezetve, a vidék részere
viszonteladókat keres
Csak komoly ajánlatok, a cég lehetőségeinek
megjelölésével a lap kiadói hivatalába kéret-
nek „A U T O K É P V I S E L Ő” jellegére.

Orvosnak készült, dijbirkózó lett s még fejedelem lehet Bob Gregory, Baba hercegnő férje

Copyright by Keleti Újság and Publicitas Press Service.

(Utánközlés még kivonatossan is tilos.)

(London, január hó.) Már röviden hírt adtunk Bob Gregorynak, a Budapesten is jól ismert angol dijbirkózónak, a „fogd-ahol-ered” birkózás bajnokának házasságáról Baba hercegnővel. Ez a szerelmi regény érdekesnél érdekesebb részletekben bővelkedik.

Bob Gregory, ez a jóképű, izmos legény az angol főváros csillaga.

A huszonhatesztendős fiu kétségtelenül kivételes helyzetben van pályatársai között. Valószínűleg ő az egyetlen hívatásos „fogd-ahol-ered” birkózó, aki nemcsak jó „public school” nevelésben részesült, hanem még az egyetemet is látogatta néhány szemeszteren keresztül, mielőtt eredetileg orvosnak készült. Diákkorában elért sikerei késztették arra, hogy otthagyja a főiskolát és beálljon a hívatásos birkózók sorába. Csakhamar az elsők közé emelkedett és jó megjelenése, érdekes előléte, nem utolsósorban pedig a nőkre gyakorolt nagy hatása a filmgyárosok figyelmét is felkeltette, úgy hogy egy-kétszer már a vásznon is szerepelt. Ezek a szórványos kirándulások azonban nem tényszerűek el jól jövedelmező hívatásától; Bob Gregory ma Baba hercegnő vőlegénye, csakugy mint annakelőtte, estéről-estére kiáll a porondra.

A sarawaki radsa felségjoga;

Princess Baba ugyan londoni tartózkodása idején a sokkal szerényebb hangzású Miss Valeria Brooke név alatt él, de ez a rangjejttség nem változtat a tényen, hogy a dijbirkózó menyasszonya az egyetlen fehér brit princess, aki nem tartozik az uralkodó család kötelekébe. A princessi cím Valerie Brookenak teljes joggal jár, miután az ifjú hölgy papája Sarawak radsája, uralkodó fejedelem.

Baba őfelsége házasságával a Brooke-család története, melynél sajátosabbat és romantikusabbat a moziban sem látunk, új, érdekes fordulatot ért el. Sarawak tekintélyes terjedelmű, önálló birodalom és fehér uralkodójának felségjogait már régen elismerte az angol királyi udvar és a brit kormány. A radsát hivatalosan a királyi fenség cím illeti és igényt tarthat az uralkodónak kijáró 21 ágyú-lövésre.

Ezek után jó volna tudni azt is, vajon hol van Sarawak? A Brooke-család birodalma Bornea egy részén terül el, vagyis a Maláji szigetcsoporthoz tartozik. Igaz ugyan, hogy Sarawaknak csak félmillió lakosa van, viszont a fejedelemség területe nagyobb, mint Anglia és Wales együttvéve. Népeisége a legkülönbözőbb fajokból tevődik össze; az ország belsejében nem is olyan régen még embercölöpögny törzsek éltek a maguk őskori életét.

Száz esztendője uralkodik a sarawaki fejedelemség fölött az angol származású Brooke-dinasztia. 1838-ban történt, hogy a kalandos multu James Brooke kapitány kis vitorlásával a Royalty-val kikötött Borneo partjain.

Epp jókor jött. A borneói szultán hűbérese, a sarawaki rajah szörnyű bajban volt. Vad embercölöp törzsek fellázadtak fejedelmük ellen s előbb-utóbb jóétvágyal felfalták volna őt, ha a vállalkozó szellemű Brooke kapitány nem fosztotta volna meg őket a jó falattól. Az angol tengerésztszít felajánlotta segítségét a halálraérett bennszülött hercegnek és pár ágyújával, jól fegyverzett legényeivel hamarosan is verte a zendülést.

Brooke kapitány dinasztiát alapít

Az öreg rajah a veszedelmes eset után alaposan megunt az uralkodás gyönyöreit és címéről, trónjáról lemondott a fehér vendég javára. A nép — már amennyire illyesmibe a népnek beleszóla van — lelkesen hozzájárult a trónváltáshoz.

A fehér fejedelem nem éppen volt válogatós az eszközökben, az angoloknak legalább is eleinte nem igen tetszettek uralkodói ténykedései. Azaz a vadolták, hogy csendes társaként belepött a bennszülöttek fejedelemség-trónjába és a virágzó emberkereskedelmi részvénytársaság élére állt. El is rendelték a vizsgálatot ellene, de az újdonsült rajah fényesen tisztázta magát az ellene emelt vádak alól, ami másszóval annyit jelent, hogy politikai szempontból jobbnak látták őt felmenteni. Az angol politika már száz évvel ezelőtt is volt olyan bölcs hogy belássa egy angol tengerésztszít maláji uralkodásának előnyeit. I. James a Brookeok dinasztiájából később visszatért ugyan Angliába és borneói trónját egy londonkörnyéki földesur nyugalmas életével cserélte fel, de a jogfolytonosságot mindhaláláig megőrizte.

Halála után unokaöccse lépett Sarawak trónjára, letelepedett országának fővárosában, Kuching-ban és Sarawak történelmekönyveiben — ha ugyan vannak ilyenek — valószínűleg mint a szigetállam legnagyobb fejedelme szerepel. Valóban nagy fejedelem volt. Sarawakból mintatörzst csinált, az elhanyagolt barbár ország nagy kulturális és gazdasági fejlődésnek indult, az angol kormány további területek átengedésével méltányolta a fejedelemség érdemeit, úgy, hogy a Brooke-ok birodalma a maláji szigetcsoporthoz egyik legvirágzóbb és leg-hatalmasabb országa lett. Sőt mi több, Sarawak teljes függetlenséget kapott, azzal az egyetlen, de lényeges kikötéssel, hogy külpolitikáját a londoni kormánynak rendeli alá.

Polgárháboru és demokrácia Borneoban

A második Brookeból kiűzközött az angolok hagyományos alkotmányos érzülete, úgy, hogy fejedelemségét elindította a demokrákus fejlődés útjain. Fia, az ország harmadik

fehér radsája, apja nyomdokain haladt és bár megtartotta angol tanácsadót, de valami népképviselőszervi rendszerrel is megajándékozta hűséges alattvalóit.

Igy minden nagyon egyszerűen hangzik de persze nem ment minden ilyen simán. Egy évszázad alatt nem egyszer véres harcokat kellett vívniuk a Brookeknak Sarawak trónjart, gyakran életveszedelemben forogtak palotájukat fejükre gyújtották a kínai rablók.

Ma már mindez történelem. A Brooke-dinasztia dicsőségben és gazdagságban zavartalanul uralkodik Sarawak fölött.

A mostani radsa két elődjéhez hasonlóan nem Sarawakból, hanem Angliából házasságot kötött. Viscount Esther-nek leányát, Sylvia Brett-et vette feleségül. A fejedelemszszonyt irodalmi készség fűti; bármilyen szép is az élet Sarawakban, szivesebben tölti napjait az angol fővárosban, mint férje oldalán a kuingi trónuson. Így a fenséges asszony (VII. Edward már 1904-ben megadta a Brooke dinasztiának a Royal Highness címet) három szép és érdekes leányával együtt állandó vendége Londonnak és ebből származott a baj...

A dijbirkózó jazzkarmester sógora lesz

A legidősebb princess még rangjához méltó házasságot kötött: a hajómagnás Lord Ince-ncap fiahoz ment feleségül, a második hercegné-asszony Princess Pearl azonban már sok gondot okozott fejedelmi apjának. Két év előtt országos felháborítást keltett, hogy titokban eljegyezte magát a londoni rádió népszerű jazzkarmesterével, Harry Roy-al. Sarawak fejedelme pár napig dult-fult mérgében, de azután beletörődött a megváltozhatatlanba és miközben brit polgárok milliói izgatottan várták a fejedelmi románc lebonyolódását, sürgönyben áldását adta a messziancchoz. Princess Pearl-ból egyszerű Mrs. Roy lett.

Talán művére példáján is okulva, Baba hercegnő még sokkal szenzációsabb hymen hírével lepte meg félmillió maláji bennszülött urát és parancsoóját, Sarawak fejedelmét. A radsa, a jazz-karmesterbe még csak beletörődött, de egy dijbirkózót nem akar a dinasztiába befogadni. Kitaszítással és kitagúddással fenyegette 15.000 kilométer távolságból makacs leányát, aki azonban mindenről inkább lemondott, mint Bobról.

A hercegné-asszony egyelőre hűségesen el-kiséri választottját a ringekbe és ámuldozva si-kongat, ha tulságosan megbájlják szerelmét, de nem tartja vissza Mr. Gregoryt mesterségétől, mivel kitagadás esetén a fiu husás jövedelmére szükség lesz.

Igy megtörténhet, hogy Sarawak következő radsája vagy egy jazz-karmester, vagy egy birkózóbajnok fia lesz.

Ráskay László

— Súlyosan megsebesített egy kolozsvári lányt a véletlenül elsült revolver. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt vasárnap Kolozsváron. Hentes István Goldis utcában lakó tisztviselő tizenhétéves Gizella nevű leánya apja revolverével játszadozott s játék közben a töltött fegyver elsült. A golyó a leány karjába fúródott. A fegyverdörrenés zajára összereregett házbeliék értesítették a mentőket és Hentes Gizellát be szállították a sebészeti klinikára.

A fiatal erdélyi írók ajándéka a magyar olvasókörzség számára az

„Uj Erdélyi Antologia”

Most jelent meg, 15 erdélyi magyar író és költő adja írásainak legjavát ebben a csinos kiállítású kötetben. Dsida Jenő, Florián Tibor, Jékely Zoltán, Kiss Jenő, I. Szemlér Ferenc és Varró Dezső versei, Böződi György, Kolozsvári G. Emil, Kovács József, Nagy István, Szabédi László, Szenzei László és Vass Albert elbeszélései, Vásárhelyi Z. Emil drámarészlete alkotják a kötetet, melyet Abafáy Gusztáv tanulmánya és az uj erdélyi írók élettrajzi jegyzetei egészítenek ki.

Megrendelhető: 100 lej előzetes beküldése mellett, vagy utánvétellel a „Minerva” Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt., Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

HIREK

Csendes Szilveszter

Szilveszter éjszakájára az idén is nagyon készülődtek a vendéglősök és kávéosok, ami érthető is, mert a hanyatló vendéglősiparra ugyancsak ráért egy kis óesztendei injekció. Az idén azonban nem igen váltak be a felfokozott reménysegek, úgy látszik az óesztendei bucsu és az új esztendőt köszöntő öröm szívesebben fordult ezuttal az otthon melegségéhez, mint a nagynyilvánossághoz. Régen volt ilyen csendes Szilveszter. Volt azonban néhány „szufolt ház” is, elsősorban a magyar színházban, azután a Magyar Kaszinóban, Nagy József vendéglőjében és a Savoyban. Az utóbbi hely inkább a román közönség találkozó helye, a Magyar Kaszinóban és Nagy Józsefnél pedig a magyar családok adtak egymásnak találkozókat. Feltűnően gyérszámu közönség bucsuztatta az elmúlt esztendőt a Newyork szálloda nagytermében, ahol az Újságíróklub megszűnése óta kávéház van, továbbá a Regalban. Hajnal felé azonban megélenkültek az uccák a kitombolásra váró jókedv felengedett s a kolozsvári uccák képe legalább a késői órákban visszatükrözött valamit a hagyományos szilveszteri hangulatból. Az emberek bizakodva mondogatták, hogy az új esztendő utolsó napján remélhetőleg zajosabb és vidámabb lesz a Szilveszter.

— Hitler Olaszországban, Rómából jelentik: A Reuter-ügynökség megbízható forrásból kapott értesülése szerint Hitler kancellár olaszországi látogatása májusban lesz. A német kancellár körülbelül egy hetet fog időzni olasz földön.

— Sztalint diktátornak választja a szovjetfőtanács. Párisból jelentik: Több párisi lap értesülése szerint Sztalint az új választások alapján legközelebb összeülő központi szovjetfőtanács a szovjet-orosz népek fejének, vagy pedig a szovjet-orosz nép első polgárának fogják elnevezni. A tanács döntését ezután népszavazás alá boesátják.

— Darányi és Hóman Badenben üdülnek. Budapestről jelentik: Darányi magyar miniszterelnök és Hóman kultuszminiszter néhány napi pihenőre a Bécs melletti Badenbe utaztak. Egyelőre még nem ismeretes, hogy Darányi találkozik-e Schuschnigg kancellárral.

— KATONAI JELENTKEZÉSEK SORRENDJE. A Marechal Foch uccai kaszárnyában folyó katonai jelentkezések sorrendje a következő: Január 4–5. az 1914-es korosztálybeliek, 8–10-én az 1913. évi, 11–12-én az 1912-ös, 13–14-én az 1911. január 15–17-én pedig az 1915. évi. A jelentkezéseket ellenőrző bizottság előtt január 20-ig még mindazok jelentkezhetnek katonai könyveikkel, akik a korosztályuk számára meghatározott napon valamilyen okból nem jelenhettek meg a bizottság előtt.

A szaktudás jó kenyér. — Minden szakönyv Lepagenál. Pl. „Esztergályosok maróskönyve” 92 lej. Barna: Vas és fémipari kézikönyv 158 lej. Kádár: A hegesztés könyve 119 lej. Legújabb: Vasipari és vaskereskedelmi zsebkönyv, kötve 248 lej. stb. Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket Lepagetől Cluj. Közölje mi érdekli és milyen nyelven ért.

— Kölcsönösen retorziókat léptetett életbe Németország és Szovjetország. Berlinből jelentik: A német birodalmi hadügyminiszter döntése szerint, minden Németország területét elhagyni készülő szovjetállampolgárnak jelentkeznie kell a német rendőrségen és engedélyt kell kérnie az eltávozáshoz. Hasonló intézkedést léptetett életbe Moszkva is a német állampolgárokkal szemben.

Ortutay: Parasztságunk élete, kötve, 32 egészlapos fotóval 92 lej. A régi Pest-Buda, egykorú képek és leírások kve 92 lej. Faludy: Villon balladái, fve 92 lej. Amatőrkiadásban jön: Honti-Vadász: Az urfiu, aki a paradicsomban járt. „Az év legszebb könyve” díjnyerése 178 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes ingyen jegyzéket.

— Merénylet az Irák—Hajfa közötti petróleumvezeték ellen. Hajfából jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint az Irák—Hajfa közötti petróleumvezeték Beisan közelében revolverlövésekkel átiyukasztották, majd a kifolyó petróleumot meggyújtották. — Akrában hétfőn reggel kivégeztek egy, a katonai törvényszék által halálra ítélt arab terroristát.

Január 7-én rendez meg második kulturdélutánját a kolozsvári Dávid Ferencz egyesület. A kolozsvári Dávid Ferencz Egyesület január 7-én pénteken rendez meg az unitárius püspöki lakásban második kulturdélutánját. A műsor a következő: 1. Kulturális kérdésekről felolvas Dóczyáné, Berde Amál, 2. Hegedűn játszik Ifj. Márkos Albert, zongorán kíséri Utó Mária, 3. Költeményiből felolvas Sándor Judith, 4. Verdi: Ária a Rigolettóból és ária a Traviatából. Énekl: Kovács Kató. 5. a) Rachmaninoff: Prelud Giss moll; b) Dohnányi: Paszoralle; c) Dohnányi: Tolle gesellschaft. Zongorán előadja: Hevesi Piroška zongoraművész. A kulturdélután fél hatkor kezdődik. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

Asszonyom.

hallotta-e.

hogy a piacon szomorú, téli kép fogadja az embert. Semmi, semmi sincs, ami „szem-szájnak ingere”. Az egyetlen színpolt, a zöld paraj is eltűnt. Az a néhány halom krumplic, a murek és társai, nem nagyon izgatják a vásárlókat, szomorúan árulják a petrezselymet;

hogy ebben az irtózatossá hidegben a piaci árus asszonyok helyzete sem irigyléreméltó. Majd megveszi őket az Isten hidege. Még nagy üzletek reménye sem fűheti őket. Forró tévével próbálják elviselhetővé tenni az életet;

hogy az újév meghozta a szők örömet: a havat. A si barátai nem törődnek a hideggel, hogy csapattól, minnek ki a Bükkbe és az Alverna körüli dombozhoz. O, be sajnálom őket, amikor a jó meleg szobában ülök. Szegény, szegény sportolók!

hogy az egyik budapesti gyógyszerész új csodaszert hirdet — a butaság ellen. Ha szorgalmasan szopogatja, a legbutább agy is kifejlődik. Így nem lesz a lángész ritkaság, — vásárláru lett. Csak egy bökkenő: ki ismeri be majd magáról, hogy szüksége van erre a csodaszere?

hogy hetedhét országra szóló aranylakodalmat ült egy Debrecen környéki földbirtokos, akinek tíz élő gyermeke és negyvennégy unokája van. Az ünnepségre ezer vendég volt hivatalos. Levágtak tizenkét birkát, egy tehenet és kétszázötven tyukot. Két mázsánál több fűszerfélé, főzelék, savanyúság, zöldség kellett a pazar lakomához. Több nyitott üstben főtt az aranyárga tyukleves, amelyhez ötszáz levél laskát vágtak fel. Százötven nagy fonatos kalács és nyolcvan nagy torta fogyott el. A vendégek több száz üveg szódavízzel és tizenkét hektoliter borral öblítették le az ünnepi ebédet. — A vendégcsereg izgatottan várja a vendéglátó házaspár gyémántlakodalomát;

hogy újfajta divatövet találtak fel Bécsben: a centiméter-övet. Ez egy színes öv, veszedelmesen olvasható számjegyekkel. A divat még új s így még nem dőlt el, melyik az a határszám, amelyen túl a centiméter-öv — tapintatlanságot követ el?

— Felemelték Szatmáron a távbeszélő előfizetési díját. Tudósítónk jelenti: A telefon-társaság január 1-ével kellemetlen meglepetésben részesítette az előfizetőket. Ezer lejjel emelte fel általánosságban a távbeszélő előfizetési díját. Akik eddig a régi postai árszabás alapján háromezer lejt fizettek, azoknak ezután négyezer lejt kell fizetniük, a többi előfizetőknek pedig ötezer lejt.

— Szívszélhűdésben meghalt egy kiváló magyar orvos. Budapestről jelentik Pauntz Márk dr., a budapesti Apponyi-poliklinika főorvosa, nagyhirű gégeorvos, vasárnap Kékesen, ahova kirándulni ment, hirtelen rosszul lett és meghalt. A kiváló orvost szívszélhűdés ölte meg.

— A NAGY HÓTÖMEG SULYA ALATT BEOMLOTT EGY JAPÁN MOZI: HETVEN HALOTT. Tokióból jelentik: A japán Niigata tartományban, Tokomahiban egy mozgósínház teteje a reá rakódott hótömeg súlya alatt előadás közben beszakadt. A nézők közül hetvenen találták halálukat a romok alatt, sokan pedig súlyosan megsebesültek.

— Családirtság újévi puncsal. Kattowitzból jelentik: A lengyelországi Königshtteben újév éjszakáján egy Lukaszchek nevű jómódu kereskedő az újévi puncsba mérget kevert és ezzel úgy önmagát, mint egész családját elpusztította. Lukaszcheket, feleségét, két gyermeküket és Lukaszchek anyját reggel holtn találták ágyukban. A hátrahagyott levélben a férfi csak a mérgezést írta le, de tettének okát nem közölte.

— Hetvenméternyi mélységbe zuhant egy szizóket szállító gépköcsi. Rómából jelentik: Olaszországban a corvarai uton egy stuttgarti szizóket szállító társaságépkocsi lezuhant a hetvenméternyi patakmederbe. Az utasok közül három meghalt, hárman súlyosan és hárman könnyebben sebesültek meg.

JANUÁR 9-ÉN SZENTELIK FEL A KOLOZSVÁRI KATOLIKUS NAPIKÖZI OTTHONT. A kolozsvári katolikus Napközi Otthont január 9-én, vasárnap délelőtt 9 órakor szentelik fel. Az ünnepélyes szentmisét Márton Aron mondja, ugyancsak ő végzi a felszentelési szertartást és ő mond ünnepi beszédet is. Mise alatt Zsizsmann Rezső karnagy vezényletével a Szent Mihály templom énekkara énekel. Meghívókat a vezetőség nem bocsátott ki, de minden érdeklődött szeretettel vár az ünnepségre. A Napközi Otthon a Iuliu Cezar ucca 63. szám alatt van, alig néhány lépésnyire a Pop Cicio uccal társaságépkocsi végállomástól. — Az Otthon vezetősége ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a karácsonyi ünnepek alkalmából szeretetadományokat juttattak az Otthon gyermekeinek. Az adományokból hatvanöt gyermeknek jutott ruhanemű, tízenegynék pedig cipő. Az Otthon vezetősége összesen kétszázhatvanöt adományt osztott szét.

— Az arcbőrt elcsufító számos tisztatlanság, mint gyulladássos pirosságok, pörseések és pattanások, amelyek elégtelen emésztés következtében támadnak, a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által — reggelenként egy pohárral — rendszerint rövidesen eltűnnek. Kérdezze meg orvosát.

— Gépesítik az angol hadsereget. Londonból jelentik: A „Daily Herald” jelentése szerint az angol hadsereget ebben az évben teljesen gépesítik. A gyalogsági löfegyvereket gépfegyverekkel cserélik ki s nagyon sok könnyű harci kocsi helyeznek szolgálatba s a tüzéségnél hylcezer lovat traktorokkal helyettesítenek. A repülőgépelhárító készülékeket a legkorszerűbben szerelik fel.

— Elszilveszterezte a rablott pénzt a gyilkos. Székesfehérvárról jelentik: Megdöbbentő rablógyilkosságot fedeztek fel újév napján Székesfehérváron. Kigyó uccai lakásán mefojtva, cukorspárgával nyakában akadtak rá Csapodi Erzsébetre, Csapodi Ferenc közjegyző negyvenhétéves leányára. A vizsgálat megállapította, hogy a rablógyilkosság áldozatul esett nő már három nap óta halott. A teljesen felforgatott lakás egyik fiókjában megtalálták Csapodi Erzsébet megtakarított pénzét, 5212 pengőt. A gyilkos ezt a pénzt kereste és ezért ölte meg az idős, egyedülálló leányt. A gyanu Arany Gyula huszonegyéves, állástalan fűszeres segédre irányult, aki az utóbbi időben gyakran fordult meg a házban. Aranyt el is fogták s rövid tagadás után bevallotta bűntettét. Elmondta, hogy a lakásban kétszázhusz pengőt talált, azzal Budapestre utazott s ott szilveszterezett. Jellemző, hogy a Szilvesztert áldozata testvérel. Csapodi Sándor budapesti hírlapíróval és annak feleségével töltötte.

A „Láthatár”

decemberi számát Debreczy Béla vezeti be az erdélyi magyar pénzüzetek helyzetéről írt rendkívül érdekes tanulmányával. Lucian Blaga „A vak” és „Tagadás” c. két verse Gáldi László hű fordításában jelenik meg. Urr Idának három zengő költeménye után a „Négy világtáj krónikája” következik. — A tartalmas számot könyvszemle folyóirat-szemle és érdekes irodalmi hírek egészítik ki.

A korszerű, mely meglátásu folyóirat évi előfizetési ára 350 lej. Kivárat mintaszámot küld a romániai jobbizmányos „MINERVA” Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

— Meghalt egy híres amerikai tengerész. Washingtonból jelentik: Hilary Johnes admirális, az amerikai haditengerészet volt főparancsnoka, Washingtonban, hetvenégyéves korában meghalt.

— A HIDEGRE FORDULT IDŐJÁRÁS ALDOZATAI. Kolozsvárt két áldozata van az utóbbi napokban rendkívüli hidegre fordult időjárásnak. Hétfőre virradó éjszaka, félíg megfagyva, eszméletlen állapotban szállította be a klinikára Secasan Demeter szentmihályi gazdát az Avram Iancu utcai ügyeleti rendőr. Secasan vasárnap egyik kocsmában mulatott s mikor szállása felé indult, összeesett az utcán. — A fagy másik áldozata Gyalu község határában, az országúton bukkanták rá: Silai Jakab kolozsvári gépkocsivezető teherkocsijával Gyalu községben járt, a gép azonban elromlott s mialatt éjszaka az országúton segítségre várakozott, a hidegtől eszméletét veszítette. Beszállították a klinikára.

— HÖGÖRGETEG TEMETETT EL EGY BÉCSI HEGYMÁSZÓ-TÁRSASÁGOT. Bécsből jelentik: Vasárnap délből a Bécsből ötven kilométernyire levő Schneebergen súlyos hörgőbeteg-szerencsétlenség történt. Egy nyolctagú hegymászó társaság utközben hörgőbeteg lepett meg s valamennyiüket eltemette. A mentőcsapatokat azonnal mozgósították, az óriási hőesés azonban nagyon megnehezítette a mentési munkálatokat. Eddig öt holttestet húztak elő a hóréteg alól. Hétfőn újabb mentőcsoporthoz indult a többi három felkutatására, alig van azonban remény arra, hogy életben találják őket.

A világdíjas Földes Jolán új regénye: Fej vagy írás. 350 lap, szép kiállítás, fve 158 lej, kve 191 lej. Pantheon kiadás, mint: „Mária jól érezt (Mikszáth díjas), kve 92 lej, „Péter nem veszi”, kve 79 lej. Új Pantheon könyv: Paul de Kruif: A hét vasember, fve 116 lej, kve 149 lej. Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes ingyen jegyzéket.

Jézusfaragó ember

Nyirő József páratlan sikerű havasi színjátéka ezen a héten kétszer szerepel a műsoron, kedden este fél kilenckor és Vízkereszt napján, csütörtökön, délután hat órfakor. Természetesen mindkét előadást a premier szereposztásban tartják meg.

Egy vidám éjszaka

Vaszary Gábor és Eisemann Mihály nemzetközileg elismert nevei fémjelzik a legközelebbi premiért. Az új zenés vígjáték szövege a legpompásabb francia boházatokkal vetekedik, zenéje pedig a jobbnál jobb slágerekkel valószínűsíti a sikerét.

A kitűnő újdonság érdekessége, hogy a főszerepeket ezúttal a prózai együttes legkiválóbb erői játsszák és — éneklék. Erényi Böske, mint primadonna, Fényes Alice, mint szubrett, Nagy István, mint bonviván, Lantos Béla, mint „táncoskomikus”, Mészáros Béla, mint buffó páratlanul mulatságos alakításokat produkálnak ebben a remek szatirikus zenés vígjátékban, amelyben még V Hegyi Lili, Deésy Jenő, Tóth Elek, Szabados Árpád jutottak remek szerepekhez.

MAGYAR SZINTARSULAT MÜSORA:

Szerda: Nincs előadás.
Csütörtök délután 3: Száll (Olcsó helyárral).
Csütörtök délután 6: Jézusfaragó ember. (Hetedszer.)
Csütörtök este 9: 3:1 a szerelem javára.
Péntek este 9: Egy vidám éjszaka. (Vaszary és Eisemann nagyszerű zenés vígjátéka. Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, V. Hegyi Lili, Mészáros Béla, Nagy István, Lantos Béla, Szabados Árpád, Tóth Elek, Deésy Jenő, stb. Rendező: Mészáros Béla. Vezényel Schreiber Alajos. Premier bérlet 20. szám.)
Szombat délután 6: Gólyaszatatórium. (Olcsó helyárral.)
Szombat este 9: Egy vidám éjszaka. (Rendes bérlet 20. szám.)
Vasárnap délután 3: A Music Hall nemzetközi revütársulat vendégjátéka.
Vasárnap délután 6: Egy vidám éjszaka. (Harmadszor.)
Vasárnap este 9: A Music Hall nemzetközi revütársulat vendégjátéka.
Hétfő este 9: Egy vidám éjszaka. (Negyedszer.)

A KOLOZSVÁRI ROMÁN OPERA MÜSORA

Szerda, január 5: Nincs előadás.
Csütörtök, január 6: (matiné) Denevér.
Péntek, január 7: Három a kislány.

19.50: Gül Baba zenés színjáték, Budapest.
21.15: Bajazzók, Leoncavallo operája, Szófia.
21.00: Gésák, operett, Droitwich.
21.00: Fedora, Giordano operája, Róma.
23.00: Varázsfuvola, opera, Luxemburg.

RADIO-MÜSOR

Kedd, január 4.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.10: Déli szórakoztató hangverseny. 14: Hírek. 18: Üzenetek. 18.15: Hangfőhangverseny. 19.50: Felolvasás. 20.05: Zongorahangverseny. 20.55: Schubert és Brahms dalok. 21.20: Rádiózenekar hangversenye. 23.10: Vendégjáték zene. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13: Harangszó. 13.05: Közvetítés egy háztartási tanfolyamról. 13.45: Hírek. 14: Lemezek. 14.20: Pontos idő. 14.30: Énekegyüttes. 15.40: Hírek. 17.10: Asszonyoknak. 17.45: Pontos idő. 18: Rio de Janiroban. 18.30: Szalonzene. 19.20: Munkásművelődés. 19.50: Gül Baba, zenés színjáték. 22.10: Hírek. 22.35: Hangverseny. 23: Időjárás. 24: Étermi közvetítés.

Szerda, január 5.

BUCURESTI. 6.30: Reggeli műsor. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 15: Időjárás. 18: Hangfőhangverseny. 19: Felolvasás. 19.15: Beethoven-zene. 20.05: Egyházi hangverseny. 21.05: Felolvasás. 21.20: Wagner: Parsifal. 22.30: Hírek. BUDAPEST. 7.45: Torna, lemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13: Harangszó. 13.05: Zongora és gordonkaszámok. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos idő. 14.30: Szalonzene. 15.40: Hírek. 17.15: Diákfaló. 17.45: Pontos idő. 18: Négyesek. 18.30: László Fülöp. 18.30: Lemezek. 19.10: Előadás. 19.40: Cigányzene. 20.50: Külügyi negyedóra. 21.20: Hovancsina. Műszorkszij operája. 21.55: Hírek. 22.40: Hírek. 24.10: Étermi közvetítés.

Ma világszenzáció!

Premier a CAPITOL-ban!

A NAGY ILLUZIO (LA GRANDE ILLUSION)

Erich von Stroheim, Jeanne Gabin és Dita Parlo-val a főszerepekben.

Ez a film az egész világot lázba hozta, a velencei filmversenyen az első díjat a Lauri Volpi kupát nyerte.

— ELJEGYZES. Taar Ilonkát. Nagyajtán 1937 dec. 24-én eljegyezte Pálffy Károly, unalmas lelkész jelölt. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szenvedő beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy béltürelés érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

— Halálra éhezette páciensét a „gyógydoktor”. Budapestről jelentik: Újév reggelén Pestszenterzsébeten a Pacsirta utca 77. számú házában holtan találták Pór Lajos ötvenöt éves nyugalmazott rendőrfőtörzsörmezt. A rendőrorvosnak feltűnt, hogy a holttest borzadtan le volt soványodva, ugyszóval esupa esont és bőr. A vizsgálat megállapította, hogy a rendőrfőtörzsörmezt egy házaspár befolyása alatt különös gyógykezelésnek vetette alá magát, napokon keresztül csak meglegvizen s gyümölcsön élt. Rövidesen megtalálták a kuruzslókat is, akiknek a szerencsétlen ember áldozatát esett. Pór Lajos a különös gyógymódra Német Lajos foglalkozás nélküli iparos beszélt rá, aki sokáig az idegen légióban szolgált s Pestszenterzsébeten, mint „gyógydoktor” szerepelt. Megállapították, hogy Pór Lajos az utóbbi tíz napban semmit sem evett. „Jóakarói” azt tanácsolták neki, hogy megszabadul különféle bántalmaitól, ha naponta 2–10 literig terjedő meleg vizet iszik. Később gyümölcslevet is adtak neki. Halála előtt néhány nappal aláírtatta vele tíz darab szárpengős váltót, mert az idegen légióból hazavetődött szélhámos „tiszteletdíja” ezer pengő volt. Az elvetemült házaspárt letartóztatták.

— Elűtött egy tejeskocsit, aztán a kárát követelő gazdát is elgázolta. Az 1197. számú kolozsvári tehergépkocsi, amelyet Molnár József tulajdonos vezetett, a közeli Diós község határában elűtötte Goga Vasile gazdálkodó tejeskannakkal megrakott szekérét. A szekér felborult, de utasának nem történt baja. Goga azonban nem akarta a sofőrt tovább engedni, hanem követelte, hogy a kiűtött tejet fizesse meg. Vita keletkezett közöttük, melynek Molnár végül úgy akart véget vetni, hogy visszaült a kocsiba és elindította a gépet. Mikor Goga látta, hogy a gépkocsi tovább akar menni, elébe állott, hogy megakadályozza. Molnár azonban nem állott meg, hanem — Goga állítása szerint — ráhajtott a teherkocsival. A gépkocsi kerekei a szerencsétlen fuvaros mindkét lábát összeroncsolták. A rendőrség a különös gázolás ügyében megindította a vizsgálatot.

Megjeleni! Földi Mihály: A viszony... Földi szenzációs új könyve, „A viszony”, 565 lap, vászonkötésben 178 lej. „A század asszonya” fve 132 lej, kve 158 lej. „A házaspár” fve 132 lej, kve 178 lej. Lepagenál Cluj. — Postán utánvétellel. Kérjen ingyen nagy jegyzéket Lepagenál Cluj.

SZÍNHÁZ

Nagy sikere volt a színház vidám szilveszteri kabaréjának

A kolozsvári magyar színtársulat ebben az évben is sikert ért és fővárosi színvonalú kabaréelőadással búcsúzott el az ösztendőttől. A műsort, amelyet telt ház tapsolt és kacagott végig, Tompa Sándor szellemes konferansza vezette be. Utána László Miklós „Alibi” című mulatságos egyfelvonásosa pergett le a színpadon. Az óvatos s végül mégis rajtavesztő kávéházi orgazdát Csóka József, a többi szerepeket Réthely Ödön és Szentés Ferenc alakították. A következő egyfelvonásosban, a „Megvart a feleségem” című boházatban Pád Magda, Csengeri Aladár, Csóka József, Homm Pál, Végh József és Réthely Ödön keltettek derűt. Szép sikere volt Csiby Lajos „Laji bá” című székely tréfájának is, amelyet a mindig kitűnő, izes Tompa Pufi, Dancsó György, Solti Miklós, Végh József és Szentés Ferenc adtak elő.

Külön és részletesen kell megemlékeznünk a műsor kiemelkedő számáról, Dávid István dr. és Szabados Árpád „Szerelmes öbester” című egyfelvonásos operettjéről. A darab meséje színes, hangulatos történet az „insurrekció” idejéből. A cselekmény a magyar huszár- és franciaországi táborában játszódik le. Ötletes és fordulatos szerelmi történet pergett le a színpadon. A hangulatos operett hősei: a szerelmes márkinő (Solymosán Magda) és Belezna öbester (Homm Pál), végül természetesen egymáséi lesznek az operettmesék örök törvénye szerint. Hálás szerepe van a darabban a tüzzől pattant markotányosnőnek (Sándor Stefi) és a mulatságos huszárnak (Tompa Sándor) is. Ami azonban már a függöny felgördülése előtt megragadja a nézőt, az Dávid István dr. muzsikája. Ez a kivételes tehetséges muzsikás, aki — mint mondja — önmagukért írja a dalait a kis székelyföldi városban, a havasok alján — valami újat adott a közönségnek: magyar zenét, amelynek minden ütemében székely zenei motívum csendül fel s a muzsika mégis korszerű, keringő, csárdás, hangulatos harangdal, pattogó katonanóta. A „Szerelmes öbester”-t melyben Dancsó, Szentés és Réthely léptek még fel kisebb szerepekben, Stefanidesz Károly karnagy vezényelte.

A szilveszteri kabaré gazdag műsorát néhány fánecsma is színesítette. Nagy sikere volt a Tebám—Topán és Bázza—Wojtjiczky ket-tősöknek. Általános tetszés közepette mutatkozott be egy új tehetség is: Keresztes Klári, Moravszky mester tanítványa. A rendezés kitűnő munkáját Gróf László végezte.

(K. J.)

SPORT

SPORT-ÚJÉV

Újév napján a portyamérkőzések tömegével üdvözölték a labdarugó csapatok az újesztendőt. Ime a labdarugás új évének beköszöntő eredményei:

A magyar portyacsapatok vértető szerencsével játszottak

FERENCVAROS: KÉT GYŐZELM MALTABAN

La Veletta: Ferencváros—Army 9:2 (3:1). A máltai angol hadsereg válogatottját pompás játékkal győzte le a Fradi.

Ferencváros—Florianna 4:2 (2:1).

A HUNGARIA KÉT PORTUGÁLIAI VERESEGE

Lisszabon: Sporting—Hungária 3:1 (1:1).

Lisszabon válogatott—Hungária 6:2 (2:1).

A lisszaboni válogatott felér a portugál válogatott erejével és így vasárnap nehéz feladat előtt áll a magyar válogatott!

KISPEST A NEHEZEBB FELADATOT KÖNYVEBBEN OLDOTTA MEG

Casablanca: Városi válogatott—Kispest 2:1 (1:1).

Kispest—Marokko válogatott 7:3 (4:2).

Bucuresti válogatottja győzelemmel bucsuzott Törökországlól

Istanbul: Bucuresti válogatott—Istanbul 3:2 (2:0). A román csapat utolsó törökországi

mérkőzése. Egy győzelem, egy döntetlen és egy vereség a bucuresti válogatott törökországi portyamérlege.

Eredmények egész Európából

KÜLÖNÖS TORNA BÉCSBEN: AMIKOR A VESZTES CSAPATOK MASNAP GYŐZNEK...

Szombaton: Sparta Prága—Austria 6:1 (3:1) és Slavia—Wacker 3:2 (2:0)

Vasárnap: Wacker—Sparta 3:2 (2:0) és Austria—Slavia 3:2 (2:1).

A RAPID GÖRÖGORSZÁGI, AZ ADMIRA SVÁJCI EREDMÉNYEI

Athén: Rapid Bécs—Görögország válogatott 4:1 (2:1).

Basel: Admira—FC Basel 2:1 (1:1).

Zürich: Admira—Grasshoppers 2:0 (1:0).

BERLIN—DANZIG 5:0.

Berlinben volt ez a városközi mérkőzés.

A MAGYAR JEGKORONG CSAPATOK SIKEREI

BBTE—Zsolnai SC 9:2. Zsolnán győzött a magyar csapat.

BKE—HC Nürnberg 6:3. Nürnbergben.

FTC—Szilvási válogatott 2:1. Kattowitzban.

A BKE nyerte meg a Garmisch Partenkirchenben rendezett tornát. 1. BKE, 2. Füssen, 3. WEV, 4. SC Riessersee.

IGY KEZDTÉK A BAJNOKOK

Sporthirességek szülei nyilatkoznak gyermekeik első sportszerepléséről

Széfeddin Sefket Bey sportriportja

A sportkarrier általában akkor kezdődik, amikor egy sportember számszerű eredményekre a közvélemény felfigyel. Am a sportpálya kezdetének még messzebb visszaanyuló gyökerei vannak. A kivételes fizikai adottságok legtöbbszór már az úntudatlan gyermekkorban, megnyilatkoznak. És sokszorosan beigazolódt, hogy egy-egy ilyen gyermekkorl megnyilatkozás dönti el a későbbi sportkarriert. Olyan erőket, rugalmasságot és leleményességet szabadít fel a fiatal, fejletlen gyermekben, ami felett a szülők és a szakértő is gondolkodha eshetik, megérezve az üztönös fizikai adottságok jelentkezésében a nagyráhatott sportembert. Ez a kérdés érdekes és bonyolult s így alkalomszerűleg kínálkozott, hogy nagynevű bajnokaink szüleit megkérjük, számoljanak be gyermekeik sporttehetségének első megnyilatkozásairól, mondják el, hogy mikor és milyen módon mutatata ki „oroszlánkörmeit“ a reményteljes gyermek.

Itt következnek az érdekes válaszok:

FERKÓT NEM KELLETT USZNI TANITANI

mondja vitéz Csik László dr., Csik Ferenc nevelőapja

Vitéz Csik László főorvos, Csik Ferenc nevelőapja a következőkben emlékszik vissza a világbajnok sportpályafutásának kezdő mozzanataira:

Ferkó már csecsemőkorában hallatlan mozgékonyaságot árukt el. Amikor a háboruba bevomultam, héthónapos volt s az édesanyja a rakoncátlan kisembert máris alig tudta fékentartani. A fronton, háborus aggodalmaim közepette is állandóan rettegtem a kis Ferkóért, hogy felügyelet alatt van-e, mert mindenünnen lemaszott s szinte életveszélyes volt magára hagyni. Az anyja már ebben az időben mondogatta: ebből a gyerekből egészen nagy sportember lesz. Ferkót hatéves korában tanítottam meg uszni. Azaz, nem is kellett tanítanom. A Rudasba vittem és behajítottam a vízbe. A kölyök néhány perc múlva már vízzel tempózott. Onnantól tanult meg

uszni s első nyilvános szereplése alkalmával minden külön tréning nélkül már 1.14 mp.-et uszott száz méteren, ezzel is elárulva, hogy páratlan lehetőségek előtt áll.

AZ ELSŐ KARDASSZÓ A KARÁCSONYFA ALATT

Kovács Pál világbajnok édesanyjának visszaemlékezése

Kovács Pál, a kardvívás világbajnoka újdonsült házasság, bájos fiatal feleségével, Szilávik Edittel és édesanyjával beszélgettünk „közös búszkeségükről“, a Paliról. Amikor feltesszük kérdésünket: mikor és milyen formában adta tanujelét kardvívótehetségének a fiatal vívó, a mama finoman elmosolyodik és a következő történetet mondja el:

— Három fiam számára mindenkor igen nagy esemény volt a szent karácsony estéje. Egy ilyen régi karácsonyestén Palinak piros eskót és apró játékkardot is hozott a váravárt Józuska. Vízkereszt napján kitört a családi botrány. A karácsonyfaleszedést még a szent esténél is nagyobb ünnepnek tartották a gyermekek, mert ekkor lehetett osztzkodni a megmaradt szaloncukorkák, csokoládék felett. Pali fiamnak, akár csak a szenteknek, maga felé hajlott a keze, miért is bátyja úgy felháborodott, hogy a vadonatúj, gyönyörű kis kardot felkapta és nekiesett öcsének. De Pali sem volt rest, bátran ríposztírozott, s a szép kis kard rövidesen kiszívenedett. Ez volt az első tuss a Pali életében, amely után sokat sírdogált, igazi szívből jövő gyermekkönyvekkel. Így hát tuszt kapni korán megtanult a fiam, hatásosan visszavágni azonban egy kicsit nehezebb volt.

GYURKA SZÜLŐI TILTAS ELLENÉRE LETT FUTBALLISTA

nyilatkozik a Sárosi-család

Sárosi György dr., a Ferencváros portyamécsapatával már Málta szigetén tartózkodik, róla beszélgettünk édesatyja Szervita-téri szá-

bászati szalonjában. Jelen vannak e sorok íróján kívül Sárosi mester, családfele és hangadó minőségben, Sárosi mama és nagymama, mint szakértő alátámasztói a családfele álláspontnak és néhány sportrajongó ifjú szabász.

Gyurka futballtehetsége már két éves korában kezdett bontakozni, — kezdi a legidősebbik Sárosi. — Megfigyeltem, hogy a pöttömnyi gyerek a labdát már igen komplikált külső rústós rugással rugdalta az udvaron. Most már bevallhatom, hogy én a fiut szigorúan eltiltottam a futballtól annakidején, mert mérhetetlen bosszúsággal járt a gyerek tulhajtott sporttevékenysége. O, a szelíd, valódi mintafiú, csupán ebben az egy dologban dacolt a szülői szigorral, a Verpeléti-ut beépítetlen telkein vad csatákban vet részt a Ken de ucca és a Budafoki ut süvölvényeiből alakult csapatok ellen. Még élénken emlékszem, hogy amikor kor délidőben ebédre hazatartottam, őrszemek állottak a Verpeléti ut sarkán s idejében jelezték a vész Gyurkának, hogy engem megelőzve haza szökhesse. Múskor testületileg jöttek a gyerekek engedélyt kérni Gyurkának, hogy egy-egy döntő jellegű grundmérkőzésen résztvehessen. Hát emiatt is gyakran összetűztünk, — mondja komolyan Sárosi papa.

— Meg amiatt, hogy a kapufélfának letett ruhadarabok néha eltűntek s Gyurka egyszer téli felöltő, máskor kiskabát, meg sapka nélkül jött haza, — veti közbe Sárosi mama anyai szemszögből mérlegelve a dolgot.

TIZENKÉTÉVES KORÁBAN REMEK TAKTIKÁZASSAL VERT MEG EGY VIII. GIMNAZISTÁT A FIAM

mondja Szabó Miklós édesanyja

Szabó Miklós kiváló világrekorderünk édesanyjával a Csengery uccában lakik. A közvetlen, bájos uriaszony csillogó szemekkel beszél fia sportpályájának kezdő időszakáról.

— Öt-hat éves volt Miklós és már a vérben volt a futómozgás. Az volt a legkedvesebb passziója, hogy nálánál jóval nagyobb társait is naponként versenyre hívta. Akkor még rövidtávokat futott. Legemlékezetesebb diadalát tizenkétéves korában aratta. Az Aréna uton laktunk s ott futkóroztak a gyerekek a ligetben. Egy ízben egy VIII. gimnazista meglehetősen lefitymálólág azt az ajánlatot tette Miklósnak, hogy az egyik pázsitköröndöt körülölelő uton versenyt fussanak. A távolság körülbelül 350 méter volt s a nagy diák ötvenlépésnyi előnyt akart adni Miklósnak. A fiam önértékesen visszautasította az ajánlatot s egyetlen feltétellel futottak le a versenyt. Mindvégig egymás mellett haladtak s amikor a cél jelző gázlámpaoszlophoz érkeztek, Miklóská kitűnően taktikázva beszorította a gimnazistát, úgy, hogy az teljes sebességgel nekirohant az oszlopnak s hatalmasan esett. Miklóská nyert, de a kárvalott és leszerelt nagy diák elégtételt akart venni. A liget bábész népei védtek meg a zserge bajnokot a tulerő bosszujától.

Még szükségesnek tartom azt is elmondani, hogy Miklós ma, 29 éves korában, sokkal nagyobb becsúvággal atletizál, mint kezdő korában és hiszi, hogy még fejlődni is fog és hamarosan tul fogja szárnyalni eddigi eredményeit is.

MAGASUGRÓ TUDASA RÉVÉN MENEKÜLT AZ ÜLDÖZÖK ELŐL A HATESZTENDŐS CSAK IBOLYA

Kádárné Csák Ibolya szülei Pesthidegkúton laknak. A papa nyugdíjas bírósági tisztviselő, de resbajuszu, kedves, középkorú ur, édesanyja mozgékony, szívélyes, uriaszony.

— Ibi 1930-ban kezdett komolyan sportolni, — mondja a mama. — Az ezt megelőző időkből csak egy olyan esetre emlékszem, amikor később kibontakozó képességei megnyilatkoztak. Persze egy gyermekkorl huncutsággal kapcsolatos ez a kis eset. Roppant mozgékony, fíus kislány volt Ibi, pajtásaival fákra mászkált, állandóan hancurozott környékényai nyaralásaink idején. Körteéréskor egy közeli, igen szép gyümölcsösben tettek látogatást hivatalanul Ibi és elmaradhatatlan baráti köre. A pákosztoskodás nem sokáig tartott, mert mint a lenni szokott, megjelent a tulajdonos hatalmas füttykössel a kezében. A menekülés útjától egy körülbelül métermagasságu ágbogas sövény választotta el a gyerekeket. A fiuk átmászással próbálkoztak, ruháik beleakadtak a sövénybe s elérte őket a tulajdonos dühe. Ibi azonban páratlan feltalálólépeséggel s egy bátor lendülettel helyből átlendítette magát az akadályon, akár egy magasugró mércén. Hát ez volt az ő első magasugrása.

Budapest, Bécs és Prága pályázik az 1942. évi futball-világ bajnokságért

A három főváros együttesen vállalkozik a mérkőzéssorozat megrendezésére

(Budapest, január 3.) Tény, hogy az eddigi futball-világ bajnokságok nem jártak kellő sikerrel sem sportszempontból, sem pedig anyagiak tekintetében. A Montevideóban rendezett első világ bajnokságban nem vettek részt a legjobb európai csapatok, a második, olaszországi világ bajnokság sem sikerült úgy, ahogyan azt elképzelték s a tornát csak az mentette meg, hogy Olaszország csapata bejutott a döntőbe. Pedig az olasz rendezők kétségtelenül mindent elkövettek a siker érdekében és nem rajtuk mulott, hogy például Nápoly közönségét nem érdekelte a magyar-egyiptomi mérkőzés és csak 3500 nézője volt a meccsnek. Nem a rendezőség hibája volt továbbá, hogy Triestben a cseh-román meccsen mindössze 1500 fizető néző jelent meg. És nem biztosíthatja a világ bajnokság jelentőségéhez méltó külsőségeket Franciaország sem, mert nincs elegendő nagy pályája, ahol a nagyszabású küzdelmeket megfelelő impozáns keretek között lehetne megtartani.

Bebizonyosodott, hogy egy ország képtelen a futball világeseményt egy lebhonyolítani, hogy az minden tekintetben megfeleljen.

Ezért merült fel az az ötlet, hogy a következő, tehát 1942. évi világ bajnoki tornát Közép-európa három nagy futballnemzete: Magyarország, Ausztria és Csehország rendezze meg együttesen, még pedig úgy, hogy a

mérkőzéseket a három fővárosban: Budapesten, Bécsben és Prágában bonyolítsák le.

Ez a megoldás biztosítaná, hogy az előmérkőzéseket is hatalmas érdeklődés kísérje s nemcsak a döntőnek lenne nagy közönsége, hanem valamennyi meccset

táblás házak előtt tartanák meg. A mérkőzéseken ugyanis a három főváros egy osztozna meg, hogy az első nyolc mérkőzésből kettőt szombaton játszanak le Bécsben, Budapesten vagy Prágában, a másik hat meccset pedig vasárnap bonyolítanak le és pedig kettőt Budapesten, kettőt Bécsben és kettőt Prágában. A második forduló négy mérkőzését ugyanígy osztanák fel a következő vasárnap, amikor egy-egy meccs jutna Budapestnek, Prágának és Bécsnek, a negyedik meccset pedig szintén szombaton tartanák meg, vagy pedig a három város közül egyiknek újra kettős program jutna.

A döntő mérkőzés színhelye az az ország lenne, amelynek csapata bejut a döntőbe.

Ha pedig két közép-európai csapat kerül a döntőbe, sorshuzással állapítanak meg a mérkőzés színhelyét.

Amennyiben a tervet sikerül megvalósítani, nagy mértékben előbbre jutna

a budapesti nagypálya, vagy stadionépítés kérdése is.

A világ bajnoki mérkőzések ugyanis Budapesten is 60-70 ezer nézőt vonzanának és ezért már érdemes hozzáfogni a nagypálya építéséhez, hogy méltóan fogadhasuk majd a külföldi vendégeket. A 60-70 ezer nézőt befogadó sporttelepet ugyanis régóta nélkülözi már a magyar futballsport. Bécsnek már van több mint 60.000 nézőt befogadó stadionja, Prágában is elkészült a 70.000 nézőre méretezett nagypálya, csak Budapest maradt el ebben a versenyben.

Az életrevaló tervet magyar sportember, Herzog

Edvin vetette fel. A nemzetközi futballszövetség san-remo kongresszusán meg is beszélt az osztrák és a cseh futballvezérekkel.

Eredménytelen kutatás néger atlétika őstehetsége után Kelet-Afrikában

Megírtuk, hogy francia kutató-expedíció indult Kelet-Afrikába néger sporttehetségek felkutatására.

Mi tagadás, a néger versenyzők nagy hírnevet szereztek már az Egyesült Államoknak. Owens, Metcalfe, Peacock, Woodruff, a két Johnson, Joe Louis, Armstrong és még más ötven néger nevet említhetünk ennek az állításnak igazolására. Ezek a négerek világrekordokat döntöttek, olimpiákat és világ bajnokságokat nyertek.

Mi ennek az oka? A feketék izomzata harmónikusabb, erősebb, mint a fehéreké?

Nem szabad elfelejteni, hogy ezek a felsorolt világnagyságok már az USA-ban születtek. Csak szülőik révén nyúl vissza származási gyökereik az őstehetségű Afrika földjére. Ők már Amerikában, a faji elnyomásban tanulták meg a küzdelmet, a kemény munkát a létfenntartásukért.

A franciák itt tévedtek, amikor azt hitték, hogy szervezett és módszeres kutatással sikerül az eredeti Kelet-Afrikából olyan őstehetség feketéket kibányászni, akik majd versenyre kelnek az amerikai bajnokokkal a legközelebbi olimpiai versenyen.

A Kelet-Afrikába kiküldött sportorvosok és szakemberek csakhamar rájöttek, hogy az afrikai néger más, mint az amerikai. Más a testi és lelki felépítése. Még a legjobb anyagot Szudánban találták. De ezek a feketék is telve vannak testi és lelki hibákkal. Betegségek, nyomor és a gond következtében degeneráltak lettek. Csak a fejük csontváza hihetetlen erős. Néhány szudáni boxoló példa erre. De általában a kezük puha, a lábuk pedig angolmányos. Az elmaradt és rossz szociális viszonyok, a szegénység, a betegségek, az atavizmus mind-mind megakadályozza a négereket abban, hogy kiváló atlétákká fejlődhesselek.

Találni kivételeket, mint például Sikit, még Assan Dioufot, de ezek valóban olyan kivételek, amelyek a szabályt erősítik. Az idegen légióban ma már erősen tért hódított a sport és a parancsnokságok is állandó versenyekkel igyekeznek a Franciaországból érkező tehetségkutatók dolgát

„OLLA”
GUM.?

Preservatív. 40 évi tapasztalat GARANTÁLTA a legmodernebb minőséget. „OLLA” ORISTALLIN és OLLA TROP-Cseleym. Minden gyógyszerboltban és drogeriában. Ügyeljen az OLLA márkára

megkönnyíteni, de hiába. A nemrég Dakarban megtartott atlétikai verseny néhány eredménye: 100 m. 11.5, 400 m. 56.9, 1500 m. 5.09, magasság: 160, távolugrás: 575. Ezek pedig már képaett és sokáig edzett atléták voltak!

Még a rendszeresebb angol gyarmatokon sem tudnak kitermelni kiváló atléta-nagyságokat. Pedig ott kollégiumokban, rendszeres munkával készítik elő az arra alkalmasnak látszó anyagot. És mégis hiába! Egyetlen kiugró tehetség sem hagyta el a kollégium falait. És az angol birodalmi bajnokságokon egyetlen színes bajnok sem született.

1/2 hold kert 2 virágházzal, hozzá 1 szoba, konyha

azonnal bérbeadó

Strada M. Foch 80 sz. a.

Ajánlatok 1938. január 11.-e déli 12 óráig a Római Katolikus Egyházközség gazdasági hivatalában, Piața Unirei 14 sz. a. nyújtandók be.

Apróhirdetések

Szavanként..... 2- lej
Legkisebb apróhirdetés ára..... 20 lej

Nagyobb mennyiség lekötésénél árendemény!
Jellegű levelekre, megkeresésekre csak választékos befizetés esetén válaszolunk és csak portózzott leveleket továbbítunk

Állást keresők részére:
Szavanként..... 1- lej
Legkisebb hird. 10 lej

Levelezz

„ABSOLVENS” jellegű levele van, kérjük átvenni. — 2031

Adás-vétel

50-100 HOLDAS birtokot bérbevennék, felszereléssel, lakóházzal és gazdasági épületekkel. Ajánlatokat „Jó gazda” jellegűre a kiadóba kérek. K 401

Élesztőt

kifűző minőségben szállít
KLEIN
szeszélesztő-gyára
SEINI
jud. Satumare

3 PÁR, jó állapotban levő 40-es számú férfi cipő eladó. Cím a kiadóhivatalban.

KÖZGAZDASÁG

A petroleumiparosok csak fenntartással hajlandók benyújtani a kartell-törvény által előírt kimutatásokat

(Bucuresti, január 3.) A kereskedelmi és iparügyi minisztérium, mint ismeretes, a kartell-törvény alapján utasította az iparvállalatokat, hogy részletes leírt készítsenek és azt terjesszék be a kereskedelmi és iparügyi minisztériumba.

A petroleumvállalatok ezzel kapcsolatosan azt kérték a kereskedelmi és iparügyi minisztériumtól, hogy mentesítsék őket a kimutatások beadásának kötelezettsége alól. A minisztérium ezt a kérelmet határozottan visszautasította és a vállalatoknak adott válaszában úgy rendelkezett, hogy ezek a vállalatok is terjesszék be a kimutatásokat.

A petroleumiparosok szövetsége, értesítéseink szerint, csak bizonyos fenntartásokkal hajlandó a kért kimutatásokat benyújtani. A szövetség felkérte tagjait, hogy a számukra rövidesen megküldendő részletes utasítások alapján egységesen járjanak el ebben a kérdésben.

KIMELYULTEK A LENGYEL-ROMÁN GAZDASÁGI KAPCSOLATOK. Varsóból jelentik: A varsói lengyel-román kereskedelmi kamara a napokban tartotta meg évi közgyűlését. A gyűlésen a lengyel gazdasági élet előkelőségei vettek részt. A közgyűlésen előterjesztett jelentés örömmel állapítja meg, hogy a lengyel-román gazdasági kapcsolatok kimelyülésében jelentős szerepe volt a lengyel-román kereskedelmi kamarának, amely ebben az irányban élénk tevékenységet fejtett ki.

MOZI-MŰSOROK

CAPITOL A nagy illúzió. Főszerepben Ditta Parlo, Jean Gabin és Erich v. Stroheim. Műsor előtt Új világhíradó.

ROYAL India lángokban. Főszerepben Shirley Temple. Este 11 órakor nagy szilveszteri sorsolás.

EDISON-mozgó: I. Tarras Balyba a kozákok kapitánya. Főszerepben Harry Baur és Simone Simon; II. Botrány az Operában. Groucho, Chico és Harpo.

SELECT Un carnet de Bal (Táncrend. Egy bál meghívó). Főszerepben Harry Baur és Marie Bell.

MUNKAS-mozgó: I. Orlar Reze. Főszerepben Peter Lorre és Frances Drake; II. Testvér-testvér ellen. Főszerepben John Wayne; III. Híradó.

URANIA Kreutzer Sonata. Főszerepben Lili Dagover, Peter Peterson és Albert Schönlats.

Különféle

ELFAGYOTT vízvezetékét földás, falbontás nélkül, villamos készülőlékkel kiolvasztjuk. „Hydroelectrica”, Calea Reg. Ferdinand 82. Telefon: 30-13. — 2028

LUDUS-LUDASI megbízottunk, Kurländer Márton, üzlethelyiségét a Fuchs Ignácz-féle helyiségbe költöztette át.

KÜLÖNBEJÁRATU, csinosan burtozott szoba kiadó. Piața Unirei 19, I. emelet, jobbra.

Állást keres

TÖBB évi gyakorlattal bíró tisztviselő állást keres „Azonnali belépés” elgére. — 2029

LEGUJABB

MAVIRADÓ-RÁDIO-TELEFON

Radulescu-Mehedinți igazságügy-miniszter megindokolja, hogy miért támogatja elvbarátaival a kormányt

„A kisebbségekkel kapcsolatban hozott intézkedéseket a rendkívüli körülmények diktálják!” — A kormány még nem döntött a belüli lapok engedélyezéséről

Goga: „A választások fogják eldönteni a kormány sorsát!”

(București, január 3.) Radulescu Mehedinți igazságügy-miniszter hétfőn a sajtónak a következő nyilatkozatot tette:

— En és barátaim, Potarca, Calinescu és Simian csak azután fogadtuk el a miniszterséget, miután megegyeztünk az új kormány alapelveiben s meggyőződünk róla, hogy részvételünkkel tényleges szolgálatot teszünk a román parlamenti kormányzásnak. Magamat illetően kijelentem, hogy nem mondtam le egyetlen alapelvről sem, amit az utóbbi tíz év alatt felállítottam. Ezek: a falusi bíráskodás törvénykönyve, a törvénykezési eljárás egyszerűsítése és a fellebbezések új rendszere, a közigazgatási bíráskodás egységesítése és egységes megszervezése a bírói hatalom keretében, a semmitörvényesség elhárítása, a peres ügyek tekintetében, hogy így ez a legfőbb fórum betölthesse alaphivatását, azt, hogy fenntartsa a bíráskodás egységét és irányítsa az egész ország bíráskodásának munkáját.

— Ami a kormánynak a kisebbségekkel kapcsolatban tett legutóbbi intézkedéseit illeti, én és barátaink egyetértünk a kormány fejével, mivel meggyőződésünk, hogy azokat rendkívüli körülmények diktálják. Bármelyek is legyenek azok az okok, amelyek a mai helyzetet előidézték, nem tagadható, hogy hatalmas nemzeti irányzat uralja az egész romániai közvéleményt és ezt megmutatták a legutóbbi választások is.

— A kormánynak kötelessége, hogy számot vessen ezzel a valósággal és megtegye az abból következő intézkedéseket. Jobb, ha ezeket az intézkedéseket rendben, a kormány tekintélye alatt hajtják végre, enyhítve a szenvedélyeket és megfékezve a szélsőséges cselekedeteket, minthogy egyszer csak lehetetlen legyen szembeállni a körülményekkel. Később majd kiderül, hogy ebből a szempontból a mai kormány megtette teljes kötelességét, megmentve a súlyosan fenyegetett közrendet. Kötelesek voltunk, hogy mindnyájan falként álljunk királyunk körül, kövessük az ő példáját az ország szolgálatában való szüntelen munkában.

Még nem engedélyezték a „Dimineața”-t és az „Adeverul”-t

Az „Ordinea” című lap újrateremtése szerint a kormány még nem határozott Cezar Petrescu-

nak az Adeverul és Dimineața című lapok újra megjelentetése iránt beadott kérésére. A kérést a következő minisztertanács fogja megvizsgálni. A lap szerint Cuza Iancu külügyi miniszter ellenzi ezeknek a lapoknak újramegjelentetését.

Hodos a falusi lakosságnak adandó könnyítésekről

Hodos miniszterelnökségi államtitkár hétfőn a bucarestii lapok munkatársainak a következő kijelentést tette: „Azok a könnyítések, melyeket a kormány a szegény néposztályok megsegítésére kíván tenni, nem fogják veszélyeztetni a költségvetés egyensúlyát. A kormány megfelelő intézkedéseket fog találni s azokat egyrészt az állam, másrészt a nagy ipari és kereskedelmi vállalatok vezetői fogják meghozni.”

Goga miniszterelnök: „A kormány sorsát a választások döntenek el!”

Goga miniszterelnök egy külföldi sajtóiroda munkatársának a következőket mondta:

— A kormány megmarad az alkotmányosság terepén. Az alkotmány alapján kerülnünk hatalomra és ezen az alapon kövessük jövőnket. A kormány sorsát a választások fogják meghatározni. A parlament feladatának kérdését technikai és taktikai kérdésként tekintem és erről a maga idejében fogunk nyilatkozni a jogosultak és az ország jogászteintélei.

Nincs szó kisebbségi osztály felállításáról

A miniszterelnökség köréből cáfolják a kisebbségi államtitkárság felállítására vonatkozó hírt.

Betiltottak egy iasii lapot

(București, január 3.) A „Lumea” című iasi lapot betiltották.

Lemondott Románia amerikai követe

(București, január 3.) A hivatalos lap hétfői számában jelent meg az a döntés, amellyel a külügy-miniszter elfogadta Carol Davila lemondását az Egyesült Államokban viselt követségi állásról. Ugyancsak a hivatalos lap hétfői száma közli a minisztériumnak azt a döntését, amellyel Leon Becker antwerpeni román konzult felmentette állásától.

A fehér faj kínai befolyásának teljes megszüntetését jelentette be a japán belügyminiszter

Nankingban japánbarát központi kormányt szerveznek - Szigoru intézkedéseket léptetnek életbe a sanháji nemzetközi negyedben

(TOKIO, január 3.) A távolkeleti helyzetről rendkívül érdekes nyilatkozatot tett a japán belügyminiszter az egyik tokiói lap munkatársának. Kijelentette, hogy közelebbről egyesítik a pekingi és nankingi helyi kormányokat, mint Kína központi kormányát. Japán küldetésével szemben háttérbe kell szorúlnia a fehérnek kereskedelmi érdekeinek. Mandzsukuo, Kína és Japán hatalmas politikai és szellemi csoportot alkotnak ezentúl. Kétségtelen, hogy jelenleg olyan események szemtanúi voltunk, amelyek behatással lesznek az egész világ alakulására. Mindenkinek be kell látnia, hogy végre is el kell tűnnie a sárga fajra nehezedő fehér iganak. E törek-

vés gyors megvalósítása kétségtelenül már most általános összefüggésre vezetne, viszont Japán tudja, hogy akármilyen óvatosan járjon is el, az eredmény ugyanaz lesz és az általános összefüggés aligha lesz elkerülhető. Japán, ha nem tehet mást, háboru árán is kénytelen lesz megakadályozni a Kínának nyújtott angol segítséget.

Terrorista cselekmények Nankingban

(Sangháj, január 3.) Sanghájban az utóbbi napokban több japánellenes terrorista cselekmény történt. Mintegy hetven japán katonára, akik a Szueszui déli fekvő negyedbe meneteltek, egy Hankeu felé vezető országút

melletti házból gránátot dobtak. A merénylők egy csoportja fej akarta robbantani a Robinson utcában levő szövőgyárat. Egy japán tiszt és három katona megsebesült.

A nemzetközi engedményes terület városi tanácsa szigorú rendszabályokat adott ki a terrorista cselekmények megakadályozására. Elrendelték, hogy mindazokat, akik támadásokat intéznek, vagy terveznek valamilyen katonai csapat ellen, annak a katonaságnak adják át, amely ellen a támadás történt. Törvényen kívül állónak tekintenek minden olyan egyént, aki fegyveres felkelést szervez. A rendőri hatóságokat különleges jogokkal ruházták fel. A hatóságok bárhol és bármikor házkutatásokat tarthatnak és nagy jutalmat kapnak azok, akik a készülő vagy elkövetett terrorista cselekményekről felvilágosításokat juttatnak el a rendőrséghez.

Felgyújtották a nankingi szovjet-nagykövetséget

Nankingban a szovjetnagykövetséget hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek felgyújtották. A követség épülete már hosszabb idő óta üresen áll.

Megkínóztak a japánok két angolt

Sanghájban egy angol rendőrségi ügynököt, aki a kikötőben valami össztűzés ügyében nyomozott japán rendőrök elfogták és megkínózták. Egy másik rendőrségi tisztviselőt, aki társa sorsa iránt érdeklődött, a japánok szintén megkínóztak.

Csang Kaj Sek már csak főparancsnok

A moszkvai rádió jelentése szerint Csang Kaj Sek marsall most mondott le véglegesen a kínai kormány vezetéséről, de megtartotta a hadsereg főparancsnokságát. A vezérkar hét vezetői állása közül ötöt megszüntettek és eltávolították a vezérkarból a Kuomintang-párt elnökeit is. Ezek az intézkedések állítólag a kommunista befolyás csökkenését jelentik.

A japánok előnyomulása

A japán nagyvezérkar jelentése szerint a japán hadsereg elfoglalta a Csinantól negyven kilométerre délre fekvő Taian helyiséget. A japánok tovább folytatják előnyomulásukat. Cseklung közelében egy japán repülőraj szétszórta egy menetelő kínai csoportot.

Kínai támadás a nankingi repülőtér ellen

Nanking ellen kínai repülőgépek intéztek támadást és a repülőtérén levő gépek közül nyolc japán gépet megsemmisítettek. Hancsung felett huszonkét japán gép és egy kínai repülőcsoport között kemény harc volt. Végül is a kínaiaknak sikerült visszavonulásra rábírnia a japánokat.

Hongkongba eddig negyedmillió kínai menekült érkezett a harcoktól várt területekről. A hatóságok csak nehezen tudnak megbirkózni a menekültek elhelyezésének és élelmezésének feladatával.

Roosevelt bizik benne, hogy a világ vissza fog térni a demokráciához

(WASHINGTON, január 3.) Roosevelt, az Egyesült Államok köztársasági elnöke elmondotta a kongresszus előtt nagy érdeklődéssel várt beszédét. Először a világpolitikai helyzetet tekintette át. Nemzetünk szilárd békéakarata ellenére, — mondotta az elnök, — mindjebban kitűnik, hogy más világrészek nemzetének politikája nagy hatást gyakorol nemcsak a közvetlen szomszédaira, hanem reánk is. Az Egyesült Államok népe és kormánya önmegtartóztatást tanúsít, de megőrzi a százharmincmillió nép szuverénitását, ne hogy az Egyesült Államoknak a béke érdekében latbeeső befolyása veszélybe kerüljön. Tiszteletben tartjuk mások jogait, de tiszteletet követelünk a magunk jogainak is. Elég erőseknek kell lennünk az önvédelemre. A világban a lábrakapott irányzat a szerződéses betűjéről és szelleméről való eltávolodást mutatja és párhuzamosan halad a demokrácia rendszertől való eltávolodással. Ezt azonban én csak felszínes jelenségnek nevezem és az amerikai nép is azt hiszi, hogy a jövőben vissza fog térni a demokratikus rendszer azoknak a népeknek életébe is, amelyek azt most származni akarják. Az elnök ezután nagy hűvel védte földművelési politikáját és hangsúlyozta, hogy a földművelés biztonságát kell a tiszteletes hasznát, de véget kell vetni a visszaélésnek.